Horisont

EN HÅLLBARHETSRAPPORT FRÅN LANNEBO

Tema:
Teknikdriven förändring

Sommaren 2021

LANNEBO

INNEHÅLL

Intro....3
Om Lannebo....4
Lannebomodellen....5
Tema: Teknikdriven förändring....8-19
FN:s globala mål....20
Hållbarhetsrådet....22
9 faktorer som gör skillnad....24
Exkludering....26
Fonderna i siffror....30
Våra fonder....37

RISKINFORMATION

Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Aktiefonders värde kan variera kraftigt på grund av deras sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av. Lannebo Räntefond Kort, Lannebo Corporate Bond, Lannebo Sustainable Corporate Bond, Lannebo High Yield, Lannebo Mixfond och Lannebo Mixfond Offensiv har tillstånd enligt 5 kap. 8 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder och får placera mer än 35 procent av fondmedlen i obligationer och andra skuldförbindelser som getts ut eller garanterats av en stat eller kommun i Norden (endast Sverige för Lannebo Räntefond Kort). Faktablad och informationsbroschyr finns på www.lannebo.se.

Helen Broman förvaltar Lannebos teknikfonder tillsammans med Johan Nilke.

Fotograf: Karl Nordlund

Ny teknik möjliggör ett mer hållbart samhälle

HUR STOR ANDEL AV FRAMTIDENS tjänsteresor kommer att ersättas av digitala möten? 30 procent tror VD:n för Star Alliance, världens största flygbolagsallians. Det är ett tydligt exempel på hur teknik spelar en nyckelroll för att göra vårt samhälle mer hållbart. Digitalisering av produkter effektiviserar resursutnyttjandet, både vad gäller arbetstid och utsläpp.

Företag och företagare spelar en viktig roll i att skapa ett mer hållbart samhälle. Vi på Lannebo är övertygade om att företag som tillhandahåller ett tydligt mervärde är långsiktigt värdeskapande, vilket bör leda till en god värdeutveckling för Lannebos sparare. I det här numret kan ni till exempel läsa om hur Lannebos Europa-team resonerar kring sin investering i nederländska Alfen, ett företag som tack vare sina produkter har en nyckelroll i den europeiska energiomställningen.

Konkurrens mellan företag kan stimulera teknologisk innovation, då företagen vill erbjuda en bättre produkt eller tjänst än sina konkurrenter. Men kan då brist på konkurrens utgöra en hållbarhetsmässig risk? De flesta företag strävar efter en så stark marknadsposition som möjligt. Inom teknologisektorn finns ett antal amerikanska jättar med en globalt dominerande position. Finns det en risk för att det som är positivt för dessa företag är negativt för samhället i stort? Det är en annan fråga som vi belyser i denna utgåva av Horisont.

UNGEFÄR HÄLFTEN AV Lannebo Teknik Småbolags kapital är investerat i nordiska bolag. Vi ser ett allt mer dynamiskt och innovativt företagsklimat vilket tillsammans med en väl fungerande riskkapitalmarknad bidrar till ett starkt teknologiskt ekosystem i de nordiska länderna. Under de senaste åren har flera innovativa och snabbt växande bolag noterats på de nordiska börserna. Många företag har tagit in nytt kapital för att stötta verksamheten och skapa affärsmöjligheter. Mer mogna och lönsamma företag har möjlighet att lämna aktieutdelningar till sina ägare. Genom att aktieutdelningar från mogna företag kan återinvesteras i företag med kapitalbehov fyller börsen en funktion som kapitalfördelare. Aktieinvesterare kan på så sätt hjälpa till att finansiera framväxten av unga, innovativa företag som bidrar till den framtida välfärden och ett mer hållbart samhälle. Lannebos förvaltare Helen Broman och Johan Nilke ger i detta nummer några exempel på investeringar vars affärsidé är att bidra till ett mer effektivt resursutnyttjande.

Fotograf: Fredrik Stehn

Grundbulten i Lannebos hållbarhetsarbete handlar om att bevaka det långsiktiga värdeskapandet i våra investeringar och om möjligt bidra till värdeskapandet. Exempelvis har Lannebo alltsedan 2004, då vi första gången fick frågan, varit engagerade i börsbolagens valberedningar där det är möjligt. Vi är övertygade om att en styrelse som alltid tar ett långsiktigt perspektiv på företagets verksamhet är en förutsättning för ett hållbart värdeskapande.

Men Lannebos hållbarhetsarbete är mycket mer än valberedningar. Under ett år har Lannebos förvaltare hundratals företagskontakter. Genom att träffa bolag i olika branscher och av olika storlek observerar våra förvaltare hållbarhetsrisker och möjligheter. Vårt arbete går ut på att bedöma om företagen har kontroll på riskerna och tar tillvara på möjligheterna. Det är nödvändigt för långsiktigt värdeskapande.

Avslutningsvis vill jag å Lannebos vägnar tacka alla kunder för förtroendet och önska er alla en trevlig läsning.

Mats Gustafsson, förvaltare & ägaransvarig*

* Maria Nordqvist, hållbarhetsansvarig på Lannebo är föräldraledig fram till 2022.

Om Lannebo

Aktiv förvaltning – ansvarsfullt ägande

Lannebo är ett oberoende fondbolag som bedriver äkta aktiv förvaltning med fokus på *långsiktighet, riskmedvetenhet och självständighet* – allt för att skapa en så hög avkastning som möjligt till rimlig risk.

LÅNGSIKTIGHET
Vi strävar efter att ge högst riskjusterad avkastning på lång sikt. Vi är engagerade och långsiktiga investerare, och vi fokuserar på fundamental bolagsanalys och värdering.

RISKMEDVETENHET
Vi är ansvarsfulla med våra sparares pengar. Vi investerar i bolag med hållbara affärsmodeller som vi förstår, och vi gör en noggrann riskanalys innan vi investerar.

SJÄLVSTÄNDIGHET
Vi är oberoende och fattar självständiga beslut, vi har lång erfarenhet och stor frihet i förvaltningen, och vi vågar avvika. För att ändå kunna utvärdera våra prestationer jämför vi oss internt med våra konkurrenter. I denna jämförelse har vi bara en målsättning och det är att över tid ligga i den absoluta toppen.

Lannebomodellen

STEG FÖR STEG

Vi är övertygade om att företag som tar ansvar för människor och samhälle, som förstår sin omvärld, dess risker och dess möjligheter, har större chans till långsiktig lönsamhet och därmed också större potential att generera god avkastning åt andelsägarna till en lägre risk. Därför följer vi en egen och framgångsrik metod när vi letar investeringar till våra fonder.

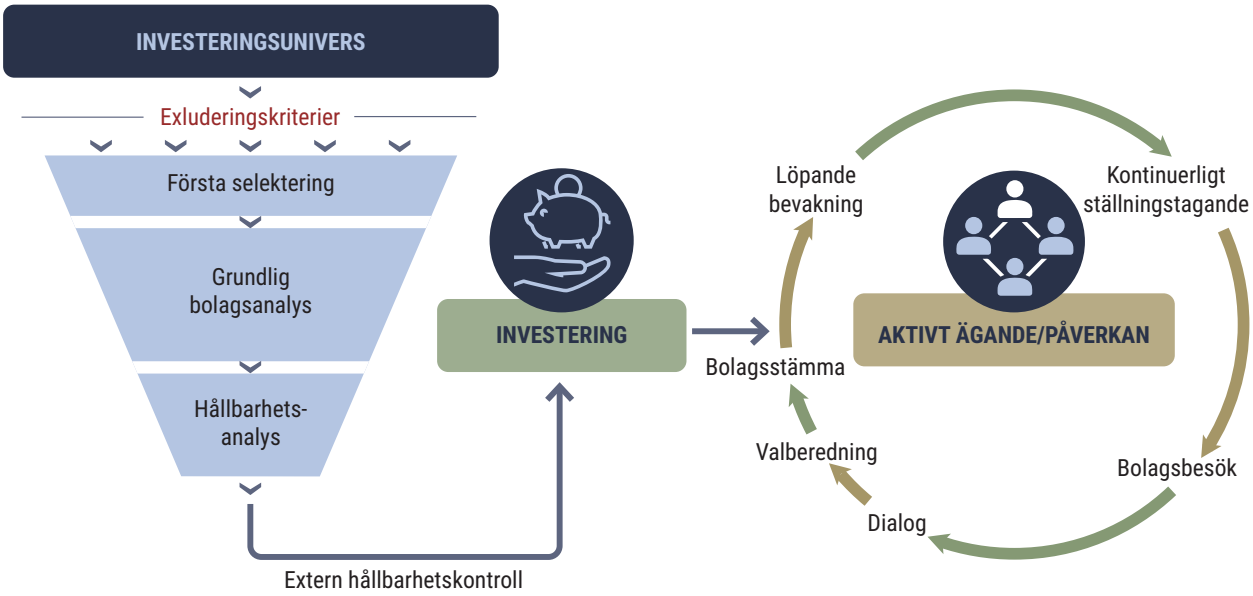

1. HITTA RÄTT BOLAG

Marknaden består av tusentals bolag och vi lägger allt vårt fokus på att hitta ansvarsfulla bolag som vi anser kommer att kunna ge våra andelsägare bästa möjliga avkastning. Vår bolagsanalys är central för att identifiera bolag med långsiktigt hållbara affärsmodeller och som är positionerade för framtiden. Inom vissa branscher bedöms hållbarhetsriskerna vara så omfattande att Lannebo vill minimera fondernas exponering mot dessa, därför tillämpar vi exkluderingskriterier (mer information på s. 26.)

2. FÖRSTA SELEKTERING

I det första urvalet identifierar förvaltaren exempelvis bolag med god lönsamhet i en intressant bransch eller med en lovande produkt, bolag som har lösningen på ett problem eller som är marknadsledande inom sin nisch.

3. GRUNDLIG BOLAGSANALYS

Det är alltid våra förvaltare som gör både bolagsanalysen, hållbarhetsanalysen och fattar beslut om själva investeringen. Ett engagemang som skapar en ovärderlig kunskap och inblick i de bolag vi investerar i. I hållbarhetsanalysen analyserar och bedömer förvaltaren ett femtiotal punkter. Därefter sätter förvaltaren betyg på hur bolagen hanterar styrningsfrågor, miljörelaterade och sociala frågor som mångfald, arbetsrätt och jämställdhet. Bolagen måste prioritera en långsiktigt hållbar utveckling, och ha en plats på marknaden i framtiden. För våra förvaltare är det viktigt att de förstår hur verksamheten i grunden är uppbyggd: bolagsstyrning, företagskultur, marknadsposition och strategi. För oss är det själva essensen av äkta aktiv förvaltning. Våra förvaltare ser möjligheter och risker som en indexförvaltning eller robot inte kan göra.

4. EXTERN HÅLLBARHETSKONTROLL

För att även utanför den interna bolagsanalysen ytterligare säkerställa att investeringarna lever upp till våra högt ställda hållbarhetskrav använder vi oss av världsledande Sustainalytics för att göra en bolagskontroll på det aktuella bolaget. Lannebo investerar exempelvis inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Dessa exkluderingskriterier är någonting som kontrolleras i den externa hållbarhetskontrollen.

5. INVESTERINGSBESLUT

När bolagsanalysen är färdig fattar förvaltarna ett investeringsbeslut. Innan en investering får göras måste dock förvaltarna ansöka om bolaget till riskhanteringsansvarige som också utför kontroller för att säkerställa att bolaget lever upp till Lannebos uppsatta hållbarhetskrav.

6. LÖPANDE BEVAKNING & STÄLLNINGSTAGANDE

Varje dag utvärderas investeringsbesluten. Vill vi fortfarande vara investerade i det här bolaget? Utvecklas bolaget som vi önskar? Om inte, måste vi för andelsägarnas bästa ibland sälja av innehavet.

7. BOLAGSBESÖK OCH DIALOG

Verklig förändring kommer av att investerare engagerar sig i bolagen och använder sin ägarmakt. Som stor ägare i många företag har Lannebo möjlighet att påverka och bidra till förändring. Den möjligheten använder vi oss av genom en kontinuerlig dialog med företagen där vi har innehav. Lannebo genomför årligen ett antal strukturerade hållbarhetsmöten med ledningspersoner i utvalda bolag för att diskutera deras hållbarhetsarbete. Dessa möten är prioriterade då vi bedömer att det ger effekt i bolagen samtidigt som de ger oss ett bredare underlag för investeringsanalysen. I de fall vi bedömer det lämpligt kan vi också samarbeta med andra investerare för att skapa största möjliga effekt.

8. VALBEREDNING OCH BOLAGSSTÄMMA

Lannebo är en stor ägare i många nordiska bolag, vilket medför ett ansvar och en möjlighet att påverka bolagen, inte minst genom valberedningar. Där deltar vi aktivt för att bolagen ska få så kunniga, mångsidiga och jämställda styrelser som möjligt. Vår huvudprincip är att delta i bolagsstämmor där vi är en större aktieägare och vi röstar på bolagsstämmor i drygt 60 procent av vårt förvaltade kapital. För oss är detta ägararbete en integrerad del av den aktiva förvaltningen.

Utvärdering av **portföljbolag**

Lannebos andelsägare ska alltid känna sig trygga i att deras kapital investeras ansvarsfullt. Innan Lannebo investerar i ett bolag gör våra förvaltare alltid en hållbarhetsanalys som resulterar i ett **betyg från 1 till 5**. Analyserna är sedan en del i underlaget för dialog med bolagsledningar. I analysen ingår ett **femtiotal frågor** som vi vill ha svar på, och som sedan analyseras noggrant.
Här följer tre exempel:

1

Har bolaget ett tydligt förhållningssätt och kvantifierbara mål till de mest kritiska hållbarhetsfrågorna?

2

Kan bolagets verksamhet anses vara verksamhet i linje med Parisavtalet?

3

Är bolaget transparent och ger en rättvisande bild av risker, ställningstagande och bolagets aktiva arbete?

Fotograf: Karl Nordlund

TEMA

Teknikdriven förändring

Ny teknik är den kanske viktigaste komponenten i omställningen till en mer hållbar värld. Ur ett investeringsperspektiv innebär det att teknik- och hållbarhetsinvesteringar går hand i hand.

Ny teknik leder vägen

Då och då kommer det ett nytt tekniskt genombrott som förändrar förutsättningarna och spelplanen. Under 2000-talet är skiftet till förnybar energi ett sådant genombrott. Bolag inom förnybar energi befinner sig i dag i samma position som IT-bolagen gjorde i slutet av 1990-talet; med 30 års tillväxt framför sig, skriver seniorstrategen **Elizabeth Mathiesen** och chefsstrategen **Thomas Thygesen** från SEB.

Inom nationalekonomin är det ett välkänt faktum att teknisk utveckling är den viktigaste drivkraften bakom de senaste 250 årens förbättring av levnadsstandarden. Denna långsiktigt positiva trend beskrivs ofta som en rät linje av relativt konstant teknisk utveckling.

Men i själva verket handlar det inte om någon jämn linjär trend. Det handlar snarare om en stegvis rörelse där perioder av kreativ förstörelse följs av perioder av mer gradvis förändring. Detta mönster speglar spridningen av ny teknik: revolutionerande genombrott får successivt spridning i samhället och driver fram en snabb och omfattande förändring, innan processen börjar om när spridningen av den nya tekniken väl är fullbordad.

Alla tekniker är inte jämlika

De flesta nya tekniker kan användas inom befintlig infrastruktur, men ny teknik för riktigt bred allmän användning (General Purpose Technologies, ofta förkortat GPT) kräver en helt ny infrastruktur. Båda tekniktyperna följer en så kallad S-kurva.

Om du har tillgång till elektricitet är det jämförelsevis enkelt att lansera nya elektriska apparater för en mer utbredd användning. Det är betydligt mer komplext att skapa tillgång till själva elen. Detta återspeglas i en långsammare spridning. Medan mindre innovationer som använder den befintliga infrastrukturen sprids på några årtionden tar det flera generationer för riktigt disruptiv teknik som utgör en ny infrastruktur i sig.

Vi kallar detta 30-30-30-modellen för spridning av ny teknik. Efter en 30-årig inkubationsperiod som drivs av subventioner blir tekniken till slut konkurrenskraftig vilket utlöser 30 år med betydande exponentiell tillväxt som sedan följs av 30 år med mer gradvis tillväxt.

Detta mönster kunde exempelvis observeras när ångfartygen ersatte segelfartygen. De första små ångfartygsprototyperna utvecklades under 1810-talet. 1840 hade de första storskaliga ångfartygen tagits i drift och 30 år senare hade ångfartygen tagit 50 procent av marknaden. Samma sak hände med bilarna: de första prototyperna togs fram på 1880-talet, de första massproducerade modellerna lanserades på 1910-talet och under 1940-talet hade hälften av alla amerikanska hushåll skaffat bil.

IT följde samma utveckling: de första datachipsen och nätverksprotokollen togs fram runt 1960. Under 1990-talet började persondatorer, mobiltelefoner och internet tillgängliga för konsumenter, och i dag är hälften av världens befolkning uppkopplad på internet. ▸

S-KURVAN OCH 30-30-30-MODELLEN

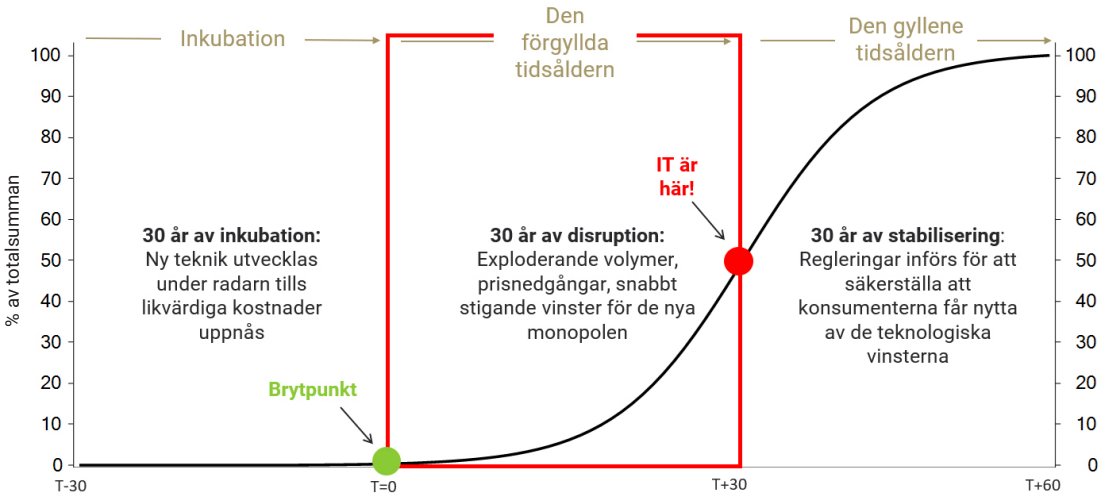

Elizbeth Mathiesen, Senior Strategist, Equity Research.

Thomas Thygesen, Head of Strategy, Equity Research.

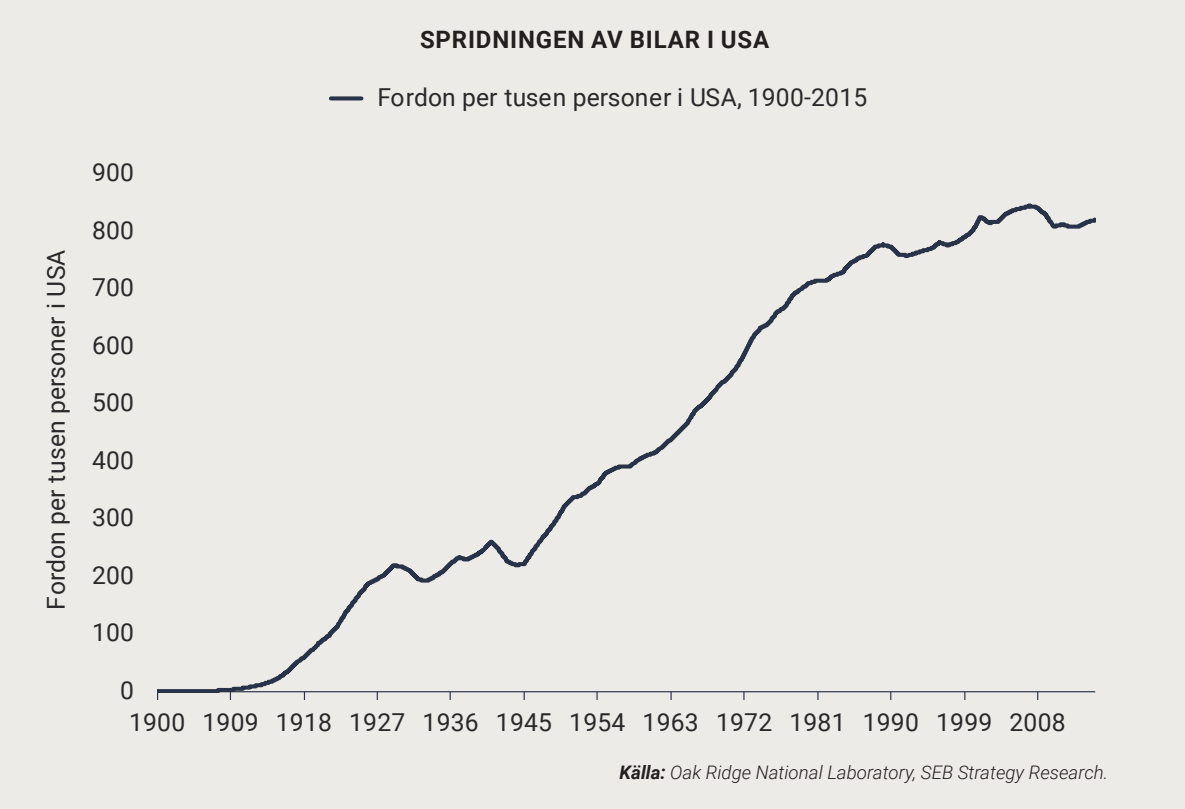

HASTIGHETSBEGRÄNSNING. Det tar många årtionden för en ny teknik att få fäste och sprida sig brett i samhället.

Varför tar det så lång tid?
Inkubationsfasen tar tid eftersom den kräver ett kostsamt experimenterande, med nya försök och misstag och utan några omedelbara vinster. När väl den nya GPT-tekniken blivit konkurrenskraftig återstår dock några stora hinder. Det tar tid att uppnå skalfördelar, i exempelvis produktion, och de så kallade positiva inlärningseffekterna uppstår efter hand. Därefter faller priset på den nya tekniken samtidigt som kvaliteten förbättras under de första årtiondena med spridning. För att en GPT ska dominera krävs dock ett totalt utbyte av tillgångsmassan i de sektorer som använder tekniken.

Det är en komplicerad process som kräver innovation och investeringar i teknik som medför att befintliga produktionsfaktorer blir föråldrade. Denna process måste dessutom koordineras över hela värdekedjan. Kort sagt; omställningen omfattar många faktorer och de tillhör inte ett enskilt bolag. Utbytet av alla dessa föråldrade produktionsfaktorer blir därför både dyrt och tidskrävande.

Tekniken ger en lösning på klimatkrisen
Förnybar energi följer samma mönster som tidigare GPT-tekniker. På grund av klimatkrisen skiljer den sig dock från tidigare revolutioner. IT-revolutionen ökade levnadsstandarden men minskade inte koldioxidutsläppen per BNP-enhet. Teknik är det enda sättet att undvika en återgång till den välfärdsnivå vi hade före 1980-talet. Det positiva är att vi nu – efter 30 år i inkubationsfasen – har tillgång till en konkurrenskraftig teknik som kan ge oss en lösning på klimatkrisen.

Förnybar energi är en teknik för allmänna ändamål och inlärningseffekter har lett till massiva prisfall under de sista trettio åren. På 2010-talet blev förnybar energi billigare än fossilt bränsle. Marknadskrafterna kommer därför öka utbudet på förnybar energi ytterligare, vilket driver ned priserna än mer även utan subventioner. Problemet är att många av de sektorer som använder energi inte har utvecklat nya produktionsmetoder som använder el istället för fossilt bränsle. Och när de väl gör det måste de fortfarande ersätta befintliga produktionsfaktorer samtidigt som de vill upprätthålla sina befintliga produktionsnivåer.

Hela värdekedjan håller på att förändras
Klimatkrisen utgör onekligen en teknisk utmaning. Den normala spridningsprocessen för ny teknik är för långsam för att undvika en katastrof, men hur kan den skyndas på? Det är lätt att se att investeringar i förnybar energiproduktion måste öka betydligt. ▸

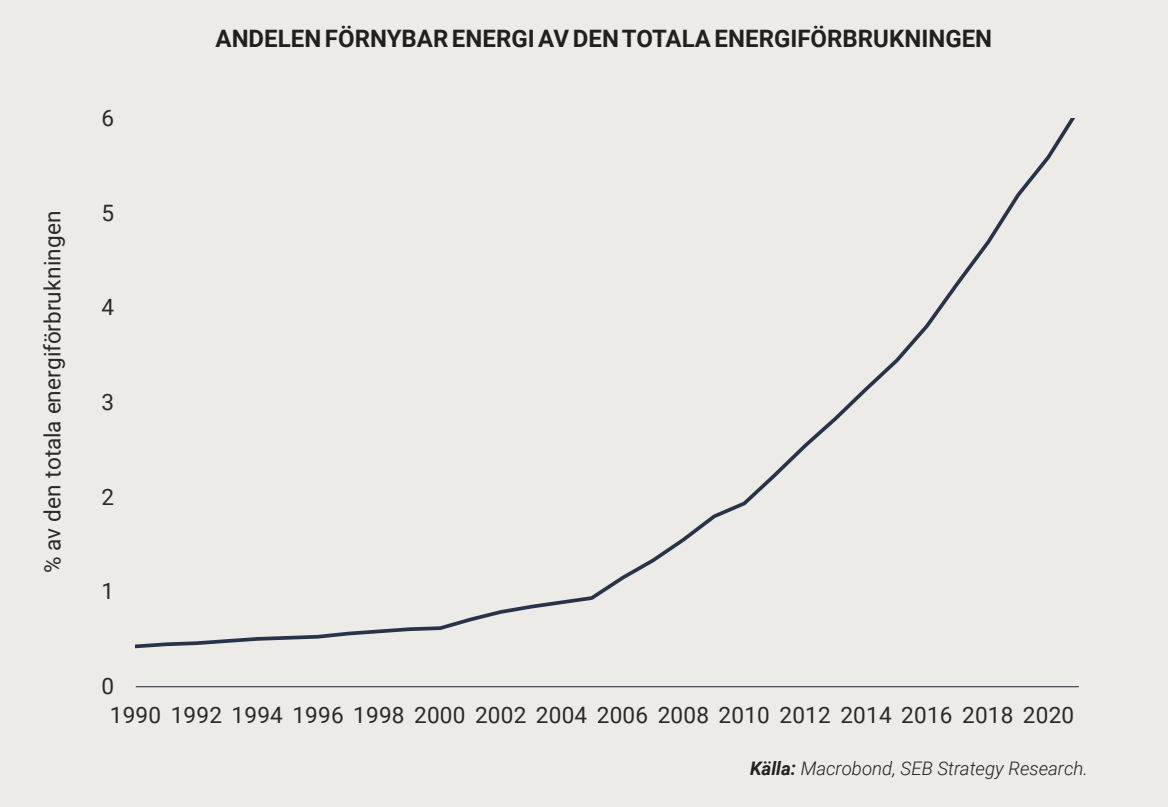

VIND I SEGLEN. Andelen förnybar energi växer kraftigt, men än så länge är nivåerna långt under vad som krävs för att uppnå miljömålen.

En svårare nöt är att få energianvändande bolag att utveckla, experimentera och investera i elektrifierad produktion.

I dag har vi bara en enda sektor som håller på att nå den brytpunkten där subventioner inte längre krävs. Elbilar är nära att uppnå samma prestanda som traditionella bilar och förbättringen av elbilar fortsätter. Elbilar utgör nästan 5 procent av alla bilar som säljs i Europa. En andel som har fördubblats två gånger på senare år och vi har nu kommit till den punkt på S-kurvan där volymerna är tillräckligt stora för att spela roll. En konsekvens av detta är att traditionella fordonsproducenter nu tävlar om att göra om Teslas resa och genomföra en omställning till att enbart producera elfordon.

Men inte ens den bästa fordonstillverkaren kan fullfölja denna transformation på egen hand. Oavsett elbilens kvalitet kommer dess utbredning i slutändan att vara beroende av angränsande tekniker och tjänster som batterier, laddstationer och tillgänglighet en av ren el.

Och bilbranschen utgör endast den första av en hel rad sektorer som måste svänga in på samma väg. Om vi ska undvika klimatkrisen krävs därför enorma mängder inspiration och kapital.

Vad innebär detta för aktiemarknaden?

Det finns många olika sätt för företag att dra nytta av och delta i utvecklingen av dessa tekniker eller på andra sätt underlätta omställningsprocessen.

På ett övergripande plan kan vi identifiera tre grupper av gröna aktier eller omställningsaktier som investerare kan överväga att investera i.

Till att börja med har vi tillverkare av utrustning för grön energi och mogna gröna ledande företag som Vestas och Ørsted till exempel. De värderas i och för sig högt men inger ingen oro för bubbelliknande tendenser utan prissätts snarare som tillväxtaktier.

Därefter har vi företag som möjliggör grön teknik, vilket är mycket intressant. Dessa bolag växer nu fram i snabb takt, särskilt i Norge. Men eftersom dessa företag befinner sig i sin linda är de förknippade med stor risk, precis som IT-bolagen en gång var, eftersom de inte är vinstdrivande i början men har potential att växa exponentiellt.

Avslutningsvis har vi ledande företag inom grön omställning. Företag från den gamla ekonomin som inför ny teknik men ändå prissätts relativt billigt.

Kraftfull förändring

Hela världen pratar om elbilar och omställningen till grön energi. Ett bolag som står i centrum för utvecklingen i Europa är nederländska Alfen – ett bolag med expertis inom framtidens kanske främsta drivmedel, elektricitet.

ELEKTRICITET HAR FASCINERAT människan i tusentals år. Statisk elektricitet, stötar och blixtnedslag var en del av människans vardag långt innan vi lärde oss att skapa, lagra och använda elektricitet. De stora vetenskapliga framstegen började redan på 1600-talet och de kommande århundradena ökade förståelsen och användningsområdena för elektricitet. Innovationer som glödlampan, generatorn, batteriet och transistorn har gjort att elektricitet i dag är en självklarhet för att samhället över huvud taget ska fungera.

Alfen grundades i Nederländska Hilversum 1937. Bolaget har sedan starten haft just elektricitet som sin specialitet. Alfen har till exempel genom åren levererat mer än 25 000 transformatorstationer som omvandlar elen i högspänningsledningar till lågspänning så att vi kan starta kaffekokaren på morgonen. Sedan 2008 har bolaget utvecklat laddstationer för eldrivna fordon och har sedan dess byggt 110 000 laddstationer runt om i Europa. Lannebos förvaltare fick nys om bolaget under 2020.

”Vi hade ägnat mycket tid åt att leta efter bolag som kan gynnas av en grön energiomställning i Europa. Ett av bolagen vi undersökte närmare var det franska serviceföretaget Solutions 30 och när vi träffade ledningen berättade de att de samarbetade med Alfen, vilket gjorde oss nyfikna”, säger Carsten Dehn, som förvaltar fonden Lannebo Europa Småbolag tillsammans med Ulrik Ellesgaard.

Förvaltarna började, tillsammans med analytikern Philip Andreasen, att undersöka Alfen närmare.

”Vi träffade företagsledningen och satte oss in i bolagets affärsmodell och hållbarhetsarbete. Det stod ganska snart klart att Alfen skulle kunna bli en av de stora vinnarna på energiomställningen”, säger Philip Andreasen.

Analysen ledde till att förvaltarna under 2020 investerade i Alfen. De berättade om investeringen internt på Lannebo vilket gjorde att även förvaltarna av fonden Lannebo Teknik Småbolag fick upp ögonen för Alfen och investerade i bolaget.

”Det är en av de stora fördelarna vi har på Lannebo. Vi har flera olika team med bred kunskap, inte minst inom mindre bolag, och genom att hjälpas åt kan vi ▸

Bildkälla: Alfen

FULL TANK. Europas bilflotta ställer om till eldrift något som innebär helt nya krav på infrastruktur.

» FAKTA ALFEN

Utvecklar och tillverkar produkter inom elektricitet, bland annat laddstationer för elfordon.

Vd: Marco Roeleveld
Börsvärde: 1,4 miljarder euro
Omsättning 2020: 189 miljoner euro
Grundades: 1937 i den holländska staden Hilversum. Alfen startade som J van Alfens fabrik för hög- och långspänningsutrustning.

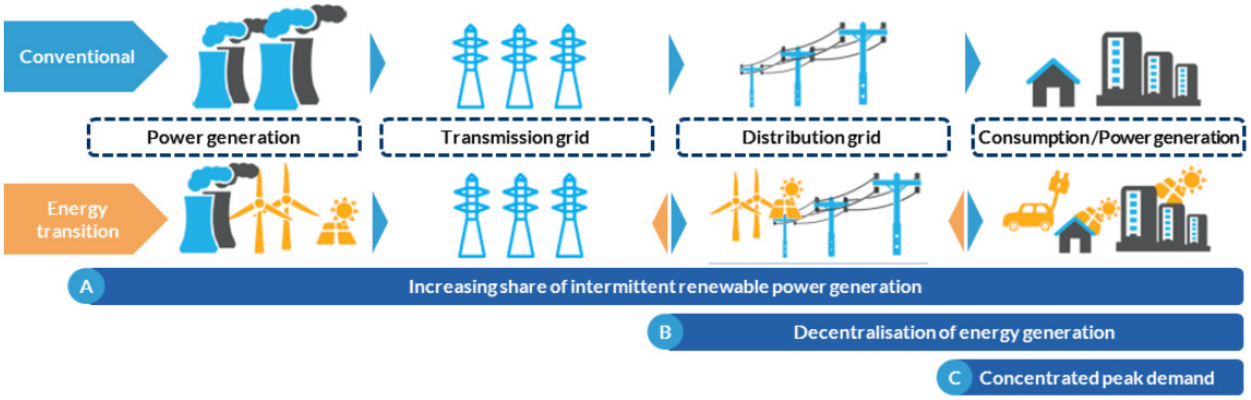

Source: Alfen

ETT SMARTARE ELNÄT. Energiomställningen innebär att såväl var elproduceras som hur den konsumeras är under kraftig förändring.

dra nytta av varandras kontakter och expertområden", säger Carsten Dehn.

FÖR ATT FÖRSTÅ VAD som lockar med Alfen behöver man först skapa sig en bild av vilken transformation som kommer att ske i Europa de kommande årtiondena. Man kan dela upp omvandlingen i tre delar: Elproduktion, eltransport och elkonsumtion.

Konsumtionen av el förväntas öka kraftigt de kommande åren. Inte minst drivet av en växande elbilsflotta.

"Vi ser hur batterikostnaden, som är den stora kostnaden i elbilar, sjunker stadigt. Bloomberg räknar med att priset för elbilar och fossilbilar kommer att vara i paritet i mitten av 2020-talet och det är då alltså innan man räknar in skatteeffekter eller bidrag", säger Carsten Dehn.

Det internationella energiorganet IEA prognosticerar att andelen elbilar i Europa kommer att vara över 30 procent år 2030. Men för att nå Parisavtalets mål krävs det snarare att elbilsandelen ska öka till 50 procent om 10 år. Oavsett vilket är det en betydande skillnad mot dagens nivåer.

Den andra delen i energiomställningen handlar om själva elnätet. Enkelt uttryckt är det ett nät av kraftledningar som byggt upp under hela 1900-talet för att transportera elektricitet från ett kraftverk till transformatorstationer och vidare till slutkonsument. Men när vi förändrar både hur vi konsumerar och producerar el måste även elnätet göras om. Adriaan Van Tiets är strategichef för Alfen, han ser hur elnätet står inför stora utmaningar för att klara av att tillgodose behoven i framtiden.

"Vi räknar med att under de mest intensiva laddperioderna kommer mängden el som behöver distribueras vara sex gånger högre än dagens maxkapacitet. Det är ekonomiskt orimligt att bygga ut elnätet för att klara den belastningen så istället måste vi göra elnätet smartare", säger han.

Han tar som exempel upp Alfens dynamiska laddare som finns till bolagets laddstationer.

"Det gör att laddaren räknar ut hur mycket el som finns tillgängligt lokalt och optimera laddningen efter tillgången i elnätet", säger Adriaan Van Tiets.

Den tredje delen i energiomställningen handlar om produktion och lagring av el. Vi kommer att behöva ▸

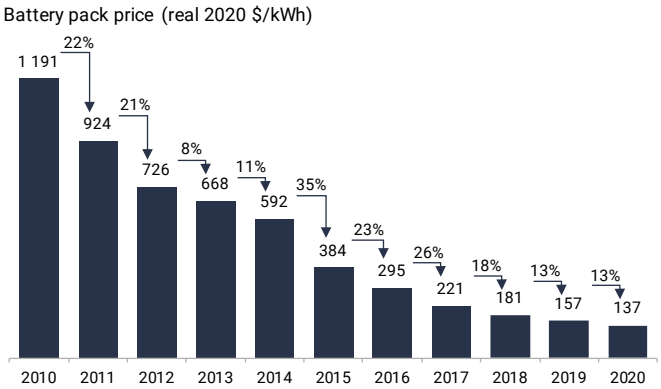

KRAFTPAKET. Batterier blir allt billigare och allt bättre vilket banar väg för en allt snabbare omställning till eldrivna fordon.

STRATEGISKA INVESTERARE. Förvaltarna Ulrik Ellesgard och Carsten Dehn söker aktivt efter bolag som kan stå som vinnare i omställningen till förnyelsebar energi.

producera mer el än vi gjort tidigare. Samtidigt behöver mer el produceras genom vind, sol och vattenkraft vilket innebär att vi går från centrala jättekraftverk till många mindre enheter som producerar el. En vanlig villa kommer att ha solpaneler på taken och blir därmed både en konsument och producent av el. Detta ställer nya krav på såväl elnät som på möjligheten att lagra el lokalt.

Alfen har en nyckelroll i samtliga delar av den energiomvandling som kommer att ske i Europa. Det utvecklar lösningar för såväl smarta elnät som energilagring och laddstationer för elfordon. Med en mer än 80-årig historia är det ett bolag med stark historia som samtidigt har stora möjligheter framför sig

"Vi är väldigt glada över att ha fått in Lannebo som ägare. Det är en ägare som fullt ut delar vår vision om en mer hållbar framtid."

Jeroen van Rossen, Alfen

”Alfen är starka inom både hård och mjukvara, och kan erbjuda helhetslösningar på ett sätt som andra konkurrenter inte klarar av. Bolaget är marknadsledare i Nederländerna och expanderar nu till flera europeiska marknader. Till det ska läggas att de är perfekt positionerade i den gröna omställningen”, säger Ulrik Ellesgaard.

ATT AKTIEN UTVECKLATS starkt under 2020 kommer kanske inte som någon överraskning. Trots pandemin mer än fördubblades Alfens börsvärde under fjolåret. Men förvaltarna Carsten Dehn och Ulrik Ellesgaard ser positivt på bolagets möjligheter framåt.

”Samtliga bolagets produkter är i linje med EU:s nya taxonomi. Det innebär att en mycket stor del av bolagets omsättning kommer att räknas som ”grön”. Det här är ett bolag som inte bara ägnar sig åt lite hållbarhetsarbete, deras verksamhet är själva kärnan i omställningen till en grönare ekonomi”, säger Ulrik Ellesgaard.

Lannebo har haft ett antal bolag där fonderna varit ägare i både 10 och 20 år. Det är bolag där förvaltarna och företagsledningen över tid byggt upp ett starkt ömsesidigt förtroende grundat i gemensam syn på ägarstyrning och hållbarhet. Här finns bolag som Nibe, BTS och Lindab. Om Alfen blir ett sådant innehav vet vi inte ännu men än så länge har matchningen varit perfekt.

”Vi är väldigt glada över att ha fått in Lannebo som ägare. Det är en ägare som fullt ut delar vår vision om en mer hållbar framtid”, säger Jeroen van Rossen, finanschef för Alfen.

Elefanterna i rummet

En handfull amerikanska teknikbolag har vuxit till dominanter i branschen. Frågan om bolagens dominerande ställning är central, särskilt ur ett hållbarhetsperspektiv. Lannebos teknikförvaltare **Helen Broman** och **Johan Nilke** ser bolagens hållbarhetsutmaningar som centrala för framtida värdeskapande.

PÅ BARA NÅGRA DECENNIER har en handfull teknikbolag vuxit från idé till att bli några av världens mest värdefulla företag. USA:s fem teknikjättar – Microsoft, Alphabet, Apple, Amazon och Facebook grundades de flesta på 90-talet och i början av 00-talet. Med banbrytande teknologi har de stått för vår tids största innovationer och lyckats bygga upp plattformar med produkter och tjänster som en stor del av världens befolkning använder dagligen. Deras teknik har också möjliggjort för små och stora bolag i andra branscher att växa och utvecklas. Men deras snabba frammarsch har samtidigt skapat nya utmaningar och situationer för samhällen att ta ställning till, inte minst relaterat till hållbarhet. Regelverk har inte hunnit med sektorns framfart och det har uppstått gråzoner.

Teknikjättarna står inför ett flertal hållbarhetsutmaningar som huvudsakligen är relaterade till integritet och konkurrensproblematik, samtidigt som också arbetsförhållanden ofta ifrågasätts. Det är dock viktigt att understryka att det inte går att dra alla teknikbolag över en och samma kam. Även om det finns flera likheter, som att de har utvecklat en teknologisk plattform vilket erbjuder lösningar till en växande kundbas, är bolagen fundamentalt olika varandra. Det gäller även vilka hållbarhetsutmaningar de ställs inför.

DEN FRÅGA SOM DOCK RÖR samtliga de stora teknikbolagen är konkurrensproblematiken. Bolagen är stora, väldigt stora. Marknadsvärdet för de fem största teknikbolagen Microsoft, Amazon, Alphabet, Apple och Facebook utgör drygt 20 procent av indexet S&P 500 som består av de 500 mest värdefulla bolagen på New York-börsen och Nasdaq. De fem teknikjättarna är tillsammans ungefär lika mycket värda som alla bolag på plats 150-500 i S&P 500. Då ska man komma ihåg att bolagen på plats 150-500 i S&P 500 knappast är några småbolag.

Teknikjättarnas starka ställningar på marknaden har varit under myndigheternas lupp under en lång tid och ifrågasättandet av deras monopollika ställningar ▸

Utmaningar för teknikjättarna

1 **Innehåll på plattformarna**

Vilken roll ska egentligen teknikbolagen ha när det kommer till bestämmande över innehåll på sina plattformar? Och var går gränsen? Historiskt har bolagen hävdat att de bara är en teknisk plattform där användarna står för innehållet. Det har dock förändrats i takt med att kritiken ökat och bolagen styr mer och mer vad som får och inte får dela. Facebook och Twitter stängde till exempel av Donald Trumps sociala mediekonton i slutet av hans ämbetsperiod. Det här skapar problem både för bolagen och regulatorn. Ska bolag på eget bevåg få avgöra vad miljoner människor ska kunna ta del av och hur ska det i så fall gå till rent praktiskt?

Microsoft, Amazon, Alphabet, Apple och Facebook utgör drygt 20 procent av indexet S&P 500.

växer i takt med bolagens dominans. Sommaren 2020 inleddes en utfrågning i amerikanska kongressen av de stora teknikbolagen och i december samma år lämnade USA:s konkurrensmyndighet tillsammans med ett stort antal delstater in en stämningsansökan mot Facebook. Bolaget anklagas för att ha brutit mot konkurrenslagstiftningen och i fokus står Facebooks förvärv av Instagram och Whatsapp. Misstanken är att Facebook köpt bolagen för att försäkra sig om att slippa framtida konkurrens.

Det har även kommit anklagelser om att teknikjättarna samarbetar för att kunna behålla starka ställningar inom respektive nisch. En artikel i The Economist konstaterar att folk köper iPhones för att kunna använda tjänster som Googles sökmotor och Gmail eller Facebook. Amazons billiga molntjänst leder till fler appar i Apples App Store. Amazon är en av Googles största annonsörer. Microsoft licensierar Android till sina telefoner.

Samtidigt är konkurrensen på andra håll stenhård och retoriken mellan bolagen allt annat än vänlig. Vi vet också att Amazon, Microsoft och Google konkurrerar direkt med varandra genom sina molntjänster AWS, Azure och Google Cloud.

VID SIDAN AV KONKURRENSFRÅGAN har bolagen en rad andra hållbarhetsutmaningar (listade här under). Det är lätt att få bilden av att teknikbolagen ignorerar problemen eller inte tar dem på tillräckligt stort allvar. Till deras försvar ska dock sägas att de faktiskt i hög utsträckning adresserar problemen. Vi har historiskt också sett att andra bolag som brutit ny mark och vuxit snabbt upplevt liknande problem. Men det räcker naturligtvis inte som ursäkt. Det är viktigt att frågorna löses och att gråzonerna suddas ut. Här har både bolagen och regleringsmyndigheterna ett stort ansvar.

Den stora vinsten av de rättsprocesser som nu pågår är att de, oavsett utfall, kommer att ge tydligare regelverk för bolagen att förhålla sig till. En marknad med tydliga regler har bättre förutsättningar att producera framgångsrika företag än en marknad fylld ▸

Utmaningar för teknikjättarna

2

Arbetsförhållanden

Det har publicerats en rad artiklar om arbetsförhållandena på flera av de stora teknikbolagen, där anställda har vittnat om extrema krav och arbetssätt i kombination med låga löner och dåliga villkor. Inte minst gäller det här Apple och Amazon. Apple har under många år fått kritik för arbetsförhållandena hos sina leverantörer i Asien och Amazon har fått hård kritik för hur de behandlar sina lageranställda. Senaste konflikten för Amazon handlar om arbetarnas möjligheter att ansluta sig till fackföreningar och att Amazon aktivt försöker motarbeta det. Just arbetsrättsliga problem är något som inte ses med blida ögon varken av media, investerare eller kunder. Så det borde finnas ett stort intresse för bolagen att lösa dessa problem fort.

VAKANDE ÖGA. Förvaltarna Helen Broman och Johan Nilke ser hållbarhetsfrågorna som centrala för de amerikanska teknikjättarnas möjligheter att skapa värde i framtiden.

av gråzoner. Vi som investerare vill investera i bolag som lägger sin tid och sina pengar på innovation och nya produkter snarare än juridiska processer.

SOM EN LITEN SVENSK ÄGARE kan det kännas svårt att påverka teknikjättarna. Även om det finns exempel på när något mindre ägare, som exempelvis svenska AP7, drivit en egen agenda så ser vi att arbetet oftast tjänar på att göras tillsammans med andra ägare. Lannebo är därför exempelvis medlem i FN-initiativet Principles for Responsible Investment, PRI. Dessutom röstar vi med fötterna genom att inte investera i bolag som bryter mot internationella lagar och konventioner. Att många kapitalförvaltare är tydliga med var gränserna går är något som också gör det tydligt för bolagen vad konsekvenserna blir om de bryter mot dessa.

Som teknikinvesterare är vi till naturen optimistiska. Vi är övertygade om att ny teknik kommer att vara lösningen på många av världens utmaningar. I flera fall kommer det säkerligen att vara just de amerikanska teknikjättarna som tar fram och sprider lösningarna. Det gör att vi ser positivt på bolagen i dag. Men för att så ska vara fallet även i framtiden krävs att bolagen lyckas hantera deras interna hållbarhetsutmaningar på ett korrekt och effektivt sätt.

Utmaningar för teknikjättarna

3 Integritet och datahantering

Data är dagens olja och det finns stora värden i företags data. Alla företag måsta samla in data, lagra den, analysera den och fatta beslut baserade på den. Flera av de stora teknikbolagens affärsmodeller bygger på värdet av data. Det gör också att integritet och säkerhet kring den blir en viktig hållbarhetsfråga för många teknikbolag. Att hantera information om människor är ett stort förtroende och bryter man det förtroendet riskerar man inte bara krav från myndigheter utan också hela sin affär. Vi har senaste åren sett flertalet incidenter där den mest kända är Cambridge Analytica-skandalen hos Facebook. Där delades data om användarna med parter utanför Facebook utan användarnas medgivande. Vi ser även fler och fler dataintrång där känsliga information hamnar i fel händer. Här har nu lagstiftningen kommit längre och regelverk som europeiska GDPR ska skydda användarna.

TEKNIKFONDERNAS INNEHAV INOM

Hållbarhet

Lannebos båda teknikfonder, **Lannebo Teknik** och **Lannebo Teknik Småbolag** har hållbarhet som ett av sina sex uttalade fokusområden. Det innebär att fonderna utöver att arbeta efter Lannebos hållbarhetsmodell också investerar specifikt i bolag som med hjälp av ny teknologi möjliggör en grönare framtid. Här är några av fondernas investeringar inom hållbarhetstemat per april 2021.

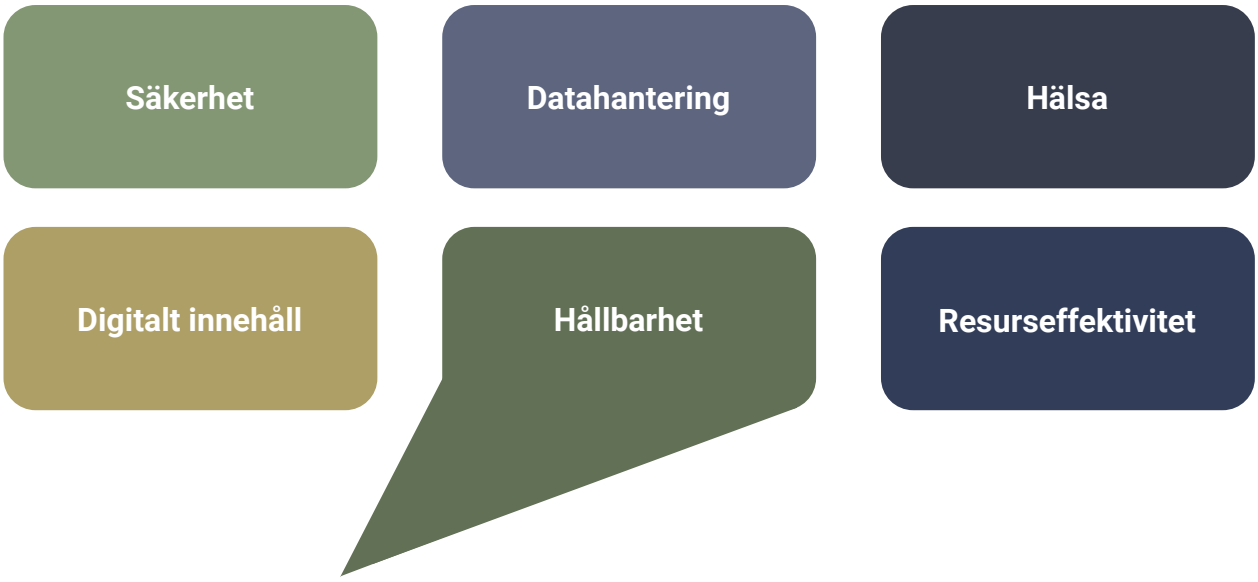

CTT SYSTEMS

Handelsplats: Stockholmsbörsen
Börsvärde: 2,3 miljarder SEK
Gör: CTT Systems är en teknikkoncern specialiserad på avfuktningsteknik för flygindustrin. Effektiv avfuktning minskar flygplanens vikt och därmed bränsleåtgång.

ALFEN

Handelsplats: Amsterdambörsen
Börsvärde: 14 miljarder SEK
Gör: Alfen är ett nederländskt bolag verksamma inom elnätsteknik, laddinfrastruktur och lagringsteknik. Bolaget har en ledande position i Europa inom laddstolpar för elfordon.

SCANDINAVIAN BIOGAS

Handelsplats: First North, Sverige
Börsvärde: 1,2 miljarder SEK
Gör: Scandinavian Biogas producerar och distribuerar biogas och biogödsel på den nordiska marknaden. Biogas är ett förnybart bränsle som bland annat ersätter naturgas.

ECOONLINE

Handelsplats: Euronext Growth, Norge
Börsvärde: 4,2 miljarder SEK
Gör: EcoOnline tillhandahåller mjukvarulösningar för hantering av kemikalier. En effektivare och säkrare hantering av kemikalier är viktigt både för säkerheten på arbetsplatser som för miljön.

VOLUE

Handelsplats: Euronext Growth, Norge
Börsvärde: 7,4 miljarder SEK
Gör: Volue utvecklar ett flertal mjukvarulösningar med fokus på energisektorn. Lösningarna syftar till optimera kedjan från produktion till konsumtion av förnyelsebar energi.

INPOST

Handelsplats: Amsterdambörsen
Börsvärde: 78,5 miljarder SEK
Gör: Inpost är Polens ledande logistiktjänst med fokus på leveransboxar för e-handel. Leveransboxar anses generellt vara ett billigare och grönare alternativ till hemleverans då det förkortar leveranssträckorna och minskar utsläppen.

SÅ BIDRAR LANNEBO TILL

FN:s 17 globala mål

Den 25 september 2015 antogs FN:s 17 globala mål. Det är den mest ambitiösa agenda för hållbar utveckling som världen någonsin enats om. Till år 2030 är målet att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikhet och orättvisa, främja fred och rättvisa samt lösa klimatkrisen. Hur kan Lannebo som ett enskilt fondbolag bidra i det arbetet? Här berättar Maria Nordqvist om bakgrunden till fem av målen som prioriteras extra – och vad Lannebo hoppas kunna uppnå via bolagspåverkan.

MÅL 5 – JÄMSTÄLLDHET

Lannebo för en kontinuerlig dialog med bolagsledningar för att öka jämställdheten i bolagen. Vi efterfrågar bland annat redovisning av könsfördelning samt eventuella löneskillnader mellan män och kvinnor på olika nivåer i bolaget. Dessutom har vi deltagit i valberedningar i cirka 15 år och arbetar aktivt för att jämna ut den skeva könsfördelningen i börsbolagsstyrelserna. Vår målsättning följer Kollegiet för svensk bolagsstyrning att fördelningen ska uppgå till minst 40 procent av det underrepresenterade könet.

"Vi bokar dedikerade hållbarhetsmöten med bolagsledningar som syftar till att uppmuntra och påverka bolagen."

MÅL 9 – HÅLLBAR INDUSTRI

Vi bokar dedikerade hållbarhetsmöten med bolagsledningar som syftar till att uppmuntra och påverka bolagen att bli mer hållbara. Det innefattar bland annat resurseffektivitet eller innovativa lösningar för att främja en hållbar utveckling.

MÅL 12 – HÅLLBAR PRODUKTION

Alla bolag måste göra vad de kan för att verksamheten ska vara så hållbar som möjligt. Vi uppmuntrar bolagen att identifiera, bedöma och hantera sin samhällspåverkan. Vi vill gärna se att bolagen gör livscykelanalyser eller på annat sätt hjälper sin egen verksamhet och sina kunder att göra medvetna val. Vi efterfrågar mätning och uppföljningsbara mål. Vad som inte mäts är svårt att förbättra. Vi köper in hållbarhetsanalyser från en leverantör, vilket också bidrar till påtryckning på bolagen att rapportera vad de faktiskt gör. Om bolagen inte är transparenta med vad de gör får de lägre betyg av hållbarhetsanalysleverantören.

MÅL 13 – BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Förstör vi vårt klimat spelar det ingen roll hur bra arbetsvillkor vi har eller hur jämställda vi har lyckats bli. Alla bolag har en klimatpåverkan i olika utsträckning. Det viktiga är att bolagen har identifierat sin påverkan och arbetar för att minska den. Därför uppmuntrar vi mätning, målsättning och uppföljning av klimatpåverkan i bolagen vi investerar i.

MÅL 16 – FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

För att skapa ett fredligt och inkluderande samhälle krävs det att näringslivet följer vissa grundläggande regler: Genomgående ser vi att bolag uttrycker nolltolerans mot korruption av alla dess former. I vår dialog med bolagen försöker vi förstå risker inom affärsetik, försäljningsstrukturer och representationspolicyer. Vi vill se att bolagen har identifierat var i organisationen risk för korruption finns och att de arbetar förebyggande. Ett bra sätt är kontinuerliga utbildningar och påminnelser om hur bolaget vill att samtliga anställda ska agera i olika situationer.

Hållbarhetsrådet

I hjärtat av Lannebos hållbarhetsarbete finns **Hållbarhetsrådet**, som pekar ut riktningen för framtiden. Vi frågade medlemmarna i rådet om hur de arbetar och vilka frågor de brinner lite extra för.

Maria Nordqvist, hållbarhetsansvarig

Mats Gustafsson, förvaltare & ägaransvarig

Peter Lagerlöf, förvaltare

Helen Broman, förvaltare

Manne Bergh, CFA ansvarig för institutionell försäljning

Katarina Carlsson, förvaltare

Fredrik Silfver, riskhanteringsansvarig

Maria Nordqvist, hållbarhetsansvarig

Som hållbarhetsansvarig på Lannebo sedan 2012 är Maria den som utvecklar och strukturerar Lannebos hållbarhetsarbete. Hon har arbetat i bolaget sedan 2006.

– En av de viktigaste uppgifterna för Hållbarhetsrådet är att driva den strategiska utvecklingen framåt. Men naturligtvis också att vara ett bollplank i bolagsspecifika frågor. Om det dyker upp problem eller frågeställningar så tar vi ställning till hur vi som fondbolag bör agera.

Viktigaste hållbarhetsfrågan just nu?

– Bolagsstyrning, klimatet, mänskliga rättigheter, korruption – allt. Men om jag tittar på fondbranschen är det att andelen passiv förvaltning ökar samtidigt som branschen ska bli mer hållbar. Vi aktiva förvaltare kan integrera hållbarhet i investeringsbesluten som passiva förvaltare inte har en chans till att göra. Aktiva förvaltare har också större incitament att föra dialog med bolagen.

Katarina Carlsson, förvaltare

Katarina har arbetat inom finansbranschen sedan 2003 och med fokus på företagsobligationer sedan 2010. Nu förvaltar hon, tillsammans med Karin Haraldsson, Lannebos företagsobligationsfonder, bland annat Lannebo High Yield och Lannebo Sustainable Corporate Bond.

– Hållbarhetsrådet arbetar både med att sätta ramarna och processerna för vårt hållbarhetsarbete samt med specifika bolagsfrågor där vi som fondbolag behöver en gemensam vy.

Viktigaste hållbarhetsfrågan just nu?

– På företagsobligationsmarknaden finns det en del mindre och/eller privatägda bolag som inte har samma resurser som börsbolagen att lägga på paketeringen av hållbarhetsarbetet. När vi tittar på bolagen tycker vi att det är helheten som är viktigast. Att bolaget förstår att allt räknas och att de gör vad de kan inom varje delområde inom hållbarhet samt att bolaget strävar efter ständig förbättring.

Mats Gustafsson, förvaltare & ägaransvarig

Mats förvaltar Lannebo Småbolag Select och är ägaransvarig på Lannebo där han har arbetat sedan 2005.

– I Hållbarhetsrådet fångar vi upp allt arbete som görs på Lannebo. Kan vi utveckla vårt sätt att förvalta? Allt som påverkar bilden av oss.

Viktigaste hållbarhetsfrågan just nu?

– Ur ett ägarstyrningsperspektiv är det som alltid att Lannebo är en stöttande ägare i de bolag som vi investerar i. Och att bolagen har starka styrelser som kan ta sina företag genom denna tuffa tid och som samtidigt bibehåller det långsiktiga perspektivet.

Helen Broman, förvaltare

Helen kom till Lannebo 2017 och tog plats som analytiker i MicroCap-teamet. Sedan hösten 2019 förvaltar hon tillsammans med Johan Nilke Lannebo Teknik och Lannebo Teknik Småbolag.

– Hållbarhetsrådet ska leda utvecklingen av Lannebos hållbarhetsarbete och utforma riktlinjer för hur hållbarhetsaspekter integreras i investeringsprocessen, så att förvaltarna kan fatta välgrundade beslut.

Viktigaste hållbarhetsfrågan just nu?

– Miljöfrågan är viktig och framförallt tidskritisk. Jag tror att miljön kommer få ökat fokus efter pandemin, då världen sett positiva effekter av minskade miljöutsläpp i samband med nedstängda samhällen. Förhoppningsvis bidrar detta till satsningar och utveckling inom hållbara lösningar som resulterar i mindre utsläpp. Miljö är ett område där de allra flesta bolag kan göra något konkret och bidra till en förbättring.

Peter Lagerlöf, förvaltare

Peter har en lång bakgrund inom finansvärlden, bland annat på Sveriges Riksbank, Finansdepartementet, Swedbank och Carnegie. Förvaltare på Lannebo sedan 2014, där han förvaltar fem fonder.

– Hållbarhetsrådet är motorn i Lannebos hållbarhetsarbete mot portföljbolagen och sätter mål för vad vi vill uppnå.

Viktigaste hållbarhetsfrågan just nu?

– Utan tvekan är det klimatet och att snabbt få ned utsläppen av växthusgaser. Här behövs en acceleration av konkreta åtgärder för alla delar av samhället i alla delar av världen.

Manne Bergh, CFA, ansvarig institutionell försäljning

Som ansvarig för institutionell försäljning håller Manne kontakten med distributörer och institutionella investerare. Han började på Lannebo 2015.

– Man kan se rådet som en kompass som pekar ut riktningen för det arbete som vi gör. Vi försöker överblicka stora trender och strömningar på marknaden, men också tidigt se om vi internt exempelvis behöver satsa extra på utbildning. Kort och gott, försäkra oss om att vi strategiskt ligger i framkant.

Viktigaste hållbarhetsfrågan just nu?

– Inget snack om saken, klimatet och 1,5-gradersmålet.

Fredrik Silfver, riskhanteringsansvarig

Som ansvarig för riskhantering på Lannebo innebär det att Fredrik är den som gör de slutgiltiga kontrollerna innan investering görs. Han har arbetat på Lannebo sedan 2011.

– Hållbarhetsrådets viktigaste funktion, i mina ögon, är att se till att vi lever upp till det vi säger att vi ska göra. Helt enkelt att hitta en samsyn i hela Lannebo.

Viktigaste hållbarhetsfrågan just nu?

– Ett varmare klimat medför en torrare natur. Hushållning av vatten så att rent vatten används på rätt sätt blir viktigt.

9 faktorer som gör skillnad

Varför är det så viktigt att vara en aktiv ägare – och hur kan vi som investerare bidra? **Manne Bergh**, CFA, ansvarig institutionell försäljning, ringar in nio viktiga faktorer i Lannebos aktiva förvaltning som gör skillnad.

1. ANSVAR & ANALYS

Vi investerar andra människors pengar och med det kommer ett stort ansvar. Till grund för alla våra beslut – oavsett om vi bestämmer oss för att göra en investering, behålla eller avstå en investering – ligger en fundamental bolagsanalys. I den analyserar vi bolagets risker men också möjligheter inom hållbarhet. Det är förvaltarna som gör hållbarhetsanalyserna och de inkluderar cirka 50 hållbarhetsfrågor som vi har bedömt som centrala att analysera i investeringsprocessen. Det ger oss en tydlig bild av hur bolagen arbetar med väsentliga hållbarhetsområden.

2. KVALITET FRAMFÖR KVANTITET

Vi investerar aldrig i fler bolag än våra förvaltare mäktar med att följa. Hellre färre innehav än för många. En investering måste alltid kvalificera sig på egna meriter samt tillföra något till portföljsammansättningen för att få ingå i våra fonder.

3. HÅLLBART ÖVER TIDEN

Vi är långsiktiga i vår förvaltning och för att vi ska investera i ett bolag kräver vi att det delar vår syn på värdeskapande och hållbarhet. Det är bolagets förmåga att skapa värde över tid som är intressant för oss, inte att utnyttja marknadens svängningar från kvartal till kvartal.

4. VI ÄR OBEROENDE

Lannebo är ett fristående fondbolag som inte ägs av någon bank eller något försäkringsbolag. Det innebär en rad fördelar: Vi kan följa vår egen tro och övertygelse i alla lägen. Beslutsprocesserna blir kortare och spetsigare. Vi behöver bara förvalta och starta fonder som vi verkligen tror på, och inte för att ha ›hyll- och beställningsprodukter‹.

5. AKTIVA PÅ FÄLTET

På Lannebo hedrar vi verkligen begreppet ›äkta aktiv förvaltning‹. Våra förvaltare och analytiker nöjer sig inte med att sitta framför dataskärmar och läsa rapporter. Det handlar om att förstå verkligheten och därför är vi ofta ute på fältet och träffar bolagen vi investerar i. Vi besöker bland annat bolagens fabriker för att förstå operativa processer – allt som kan hjälpa oss att analysera bolagets verksamhet.

6. SYNLIGA ÄGARE

Fondbolag kallas ibland för det ansiktslösa kapitalet. Det stämmer inte in på Lannebo. Vi är synliga och aktiva ägare i de bolag som vi investerar i. Vi engagerar oss i valberedningar, röstar på bolagsstämmor och träffar bolagsledningar för att uppmuntra bolagen att bli mer hållbara. Där vi kan, delar vi med oss av erfarenheter som bolaget kan gynnas av. Vi är en ägare som kontinuerligt ställer frågor och vi ger oss inte utan svar.

7. MÄNNISKOR – INTE ROBOTAR

På fondmarknaden finns det ett stort utbud av fonder som låter en robot eller algoritm välja vilka aktier eller räntor som ska köpas eller säljas. Så jobbar inte vi. Alla våra investeringar baseras på ett aktivt val av våra förvaltare. Beslutet att köpa eller sälja baseras på vår grundliga analys av bolagets framtidsmöjligheter och inte beroende på bolagets andel av något index – vi går alltid vår egen väg.

8. HÖGA KUNDKRAV

Eftersom vi är ett fristående fondbolag får vi inga nya kunder per automatik. Alla våra kunder har aktivt valt att investera i någon av våra fonder. Det ställer höga krav på en ansvarsfull förvaltning som kunderna känner sig trygga med och vi arbetar varje dag för att kunna leverera vad kunderna förväntar sig.

9. ATT GÖRA SKILLNAD

Det största värdet adderar vi när vi träffar bolagen och stöttar dem i deras utveckling, men vi vill också vara med och driva på en hållbar utveckling för fondbranschen i stort. Därför har vi skrivit på PRI, FN:s direktiv för ansvarsfulla investeringar, är medlemmar i Swesif (Sweden's Sustainable Investment Forum) och deltar i Fondbolagens förenings arbetsgrupp för hållbarhet och ägarfrågor. Vi arbetar också med våra leverantörer av bolagsanalys för att få dem att inkludera hållbarhet i de finansiella analyserna. Vi vill göra skillnad på alla sätt vi kan.

Exkludering

Lannebos hållbarhetsarbete har sin utgångspunkt i aktivt påverkansarbete och ansvarsfullt ägande i de bolag där fonderna har betydande ägarpositioner. Inom vissa branscher bedöms hållbarhetsriskerna dock vara så omfattande att Lannebo vill minimera fondernas exponering mot dessa.

Att inte investera i utvalda sektorer, så kallad exkludering, kan vara ett effektivt sätt att påverka bolag i en mer hållbar riktning. Genom att använda tydliga exkluderingskriterier skapas incitament för bolag att utveckla sin verksamhet i en mer hållbar riktning. Lannebo anser att exkludering är en komponent i ett aktivt hållbarhetsarbete. För att på bästa sätt minska hållbarhetsrisker och verka för långsiktigt värdeskapande krävs att exkludering kombineras med ägarstyrningsarbete. Denna helhet, som vi kallar Lannebomodellen, anser vi vara det tydligaste och effektivaste sättet för ansvarsfulla investerare att arbeta med hållbarhet.

De branscher som berörs av Lannebos exkluderingskriterier är tobak, cannabis, alkohol, spel (gambling), pornografi, vapen, kontroversiella vapen samt fossila bränslen. Exkluderingskriterierna består av gränsvärden för hur stor del av ett bolags omsättning som får komma från en viss bransch.

Anledningen till att använda sig av gränsvärden är för att säkerställa att exkluderingskriterierna uppfyller sitt syfte samt följer branschpraxis. Gränsvärdena är utformade på ett sådant sätt att investeringar i bolag med nära anknytning till ovanstående branscher är otillåtna. Samtidigt finns det ett visst utrymme för att bolag kan ha små intäkter från berörda branscher. Detta är för att exkluderingskriterierna annars riskerar att slå så brett att deras syfte blir oklart och att de inte skapar tydliga incitament till förändring.

Kapitalförvaltares hållbarhetsarbete är en disciplin som befinner sig under snabb utveckling. Det innebär att vad som anses vara den mest effektiva strategin sannolikt kommer att förändras över tid. Lannebo följer därför kontinuerligt utvecklingen med målsättningen att ligga i framkant.

EXKLUDERING	PRODUKTION (andel av omsättning)	DISTRIBUTION (andel av omsättning)
Tobak	0%	5%
Cannabis	5%	5%
Alkohol	5%	5%
Pornografi	0%	5%
Spel	5%	5%
Vapen	5%	5%
Kontroversiella vapen	0%	0%
Fossila bränslen	5%	5%

TOBAK

Produktion = 0%
Distribution = 5%

- Avser cigarretter, snus, cigarrer, pip- och tuggtobak samt e-cigaretter.
- Distribution avser bolag som säljer tobaksprodukter för mer än fem procent av omsättningen.
- Avser ej relaterade produkter och tjänster. Exempelvis pappers- och kartongtillverkning.

CANNABIS

Produktion = 5%
Distribution = 5%

- Avser cannabis för rekreationsbruk, ej medicinsk cannabis i receptbelagda läkemedel.
- Distribution avser bolag som säljer cannabisprodukter för mer än fem procent av omsättningen.
- Avser ej relaterade produkter och tjänster. Exempelvis plastkomponenter eller förpackningsmaterial.

ALKOHOL

Produktion = 5%
Distribution = 5%

- Avser alkoholhaltiga drycker.
- Distribution avser bolag som säljer alkoholhaltiga drycker för mer än fem procent av omsättningen. Här exkluderas exempelvis vissa hotellkedjor där alkoholförsäljningen står för mer än fem procent av omsättningen.
- Avser ej relaterade produkter och tjänster. Exempelvis förpackningar och glasflaskor.

PORNOGRAFI

Produktion = 0%
Distribution = 5%

- Pornografiskt material är sådant som på ett naket och utmanande sätt återger sexuella situationer och aktiviteter.
- Med distribution avses exempelvis mediebolag som äger och driver kabel-, satellit- och internetkanaler med pornografiskt innehåll.
- Avser ej tele- och internetoperatörer eller hotell.

SPEL

Produktion = 5%
Distribution = 5%

- Avser spel- och vadslagningsverksamhet – såväl operatörer som plattformar.
- Avser även specialutrustning och skräddarsydda tjänster. Exempelvis tillverkare fysiska av spelmaskiner och rouletthjul eller utvecklare av kasinospel.
- Avser ej dataspelsbolag.

VAPEN

Produktion = 5%
Distribution = 5%

- Avser tillverkning av vapen för militära ändamål.
- Avser även kritiska komponenter till vapen för militära ändamål.
- Avser ej relaterade produkter och tjänster som inte är kritiska vapenkomponenter.

KONTROVERSIELLA VAPEN

Produktion = 0%
Distribution = 0%

- Avser vapen av särskild inhuman karaktär. Klustervapen, landminor och personminor, kemiska och biologiska vapen, kärnvapen samt vapen av vit fosfor eller utarmat uran.

FOSSILA BRÄNSLEN

Produktion = 5%
Distribution = 5%

Kol = 5%

- Avser utvinning.
- Avser även bolag där mer än 25 procent av intäkterna kommer från kolkraftsproduktion.

Olja och gas = 5%

- Avser utvinning, prospektering och raffinering.
- Avser även shale energy och arktisk olje- och gasprospektering.
- Avser ej transport, lagring eller relaterade produkter och tjänster.

Oljesand = 5%

- Avser utvinning.

INTERNATIONELLA KONVENTIONER

Lannebo investerar inte i bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner.

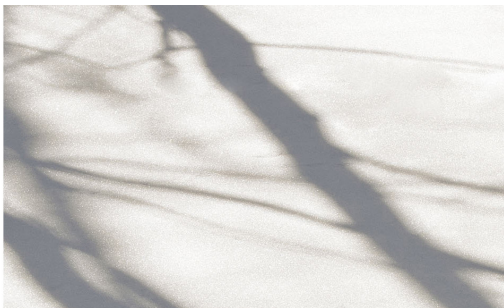

A+

Lannebos hållbarhetsarbete får **högsta betyg** av PRI för tredje året i rad*

* 2018, 2019, 2020

Signatory of:

PRI Principles for Responsible Investment

FAKTA PRI

PRI, Principles for Responsible Investments, är ett initiativ från FN som lanserades 2006. Målet med initiativet är att öka institutionella investerares ansvarsfulla agerande inom ESG (Enivornmental, Social and Governance). Lannebo har varit anslutna till PRI sedan 2013 vilket bland annat innebär att fondbolaget åtar sig att ta med ESG-frågor i investeringsanalysen och att vara en aktiv ägare med fokus på ESG-frågor i portföljbolagen.

Fonderna i siffror

Lannebos olika fonder och förvaltare har ett nära samarbete i hållbarhetsfrågor. I vissa fall kan det dock vara önskvärt att bryta ned påverkan på fondnivå. Här presenterar vi de vanligaste nyckeltalen per fond.

ANTAL ENGAGEMENTS UNDER 2020

Per fond

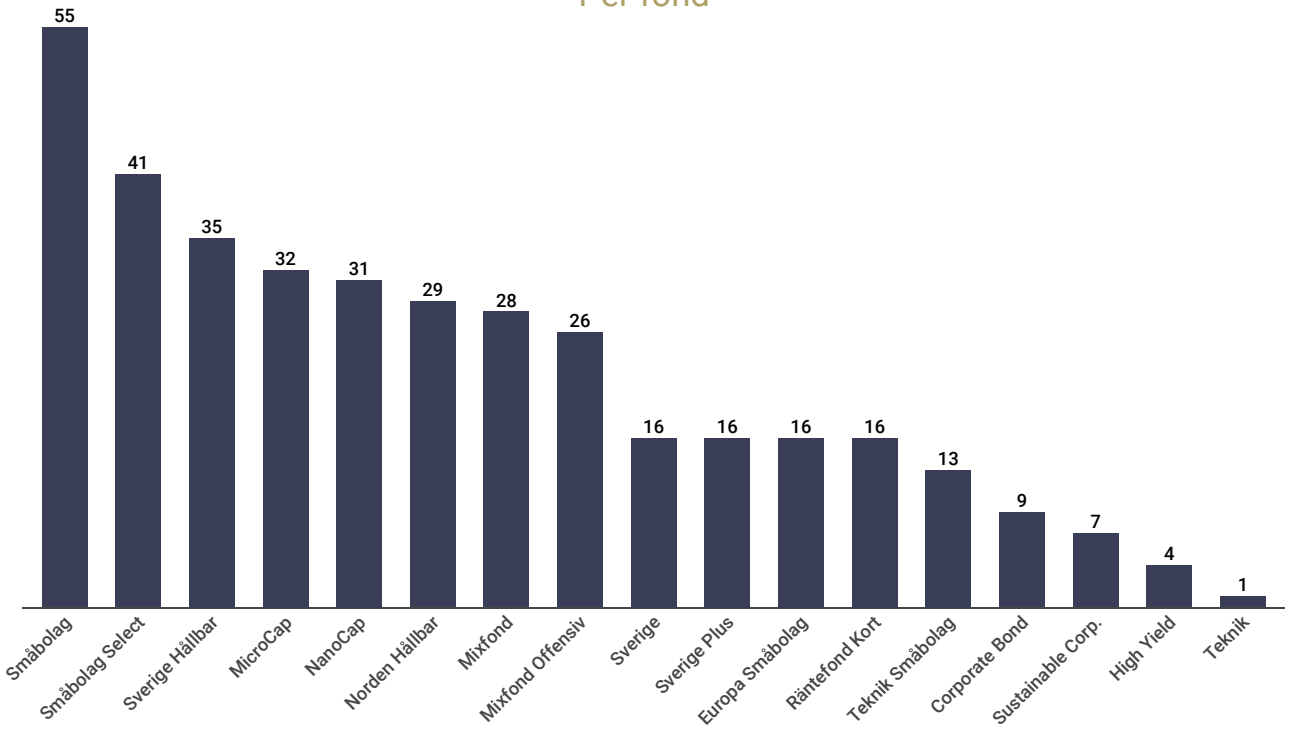

Verklig förändring kommer av att investerare engagerar sig i bolagen och använder sin ägarmakt. Som stor ägare i många företag använder Lannebo den möjligheten genom att föra löpande dialog med fondinnehavens bolagsledningar. Utöver löpande dialog genomför vi även dedikerade hållbarhetsmöten med ledningspersoner i utvalda bolag för att på djupet diskutera deras hållbarhetsarbete. Dessa möten är prioriterade då vi bedömer att det får effekt i bolagen samtidigt som det ger oss ett bättre underlag till investeringsanalysen.

Lannebo hade **134** hållbarhetsdialoger och möten med portföljbolag under 2020.

Bolagsstämmor

Att närvara och rösta på bolagsstämmor är en viktig del i Lannebos ägararbete. Lannebo representerar tusentals andelsägare och för deras talan när och där det behövs.

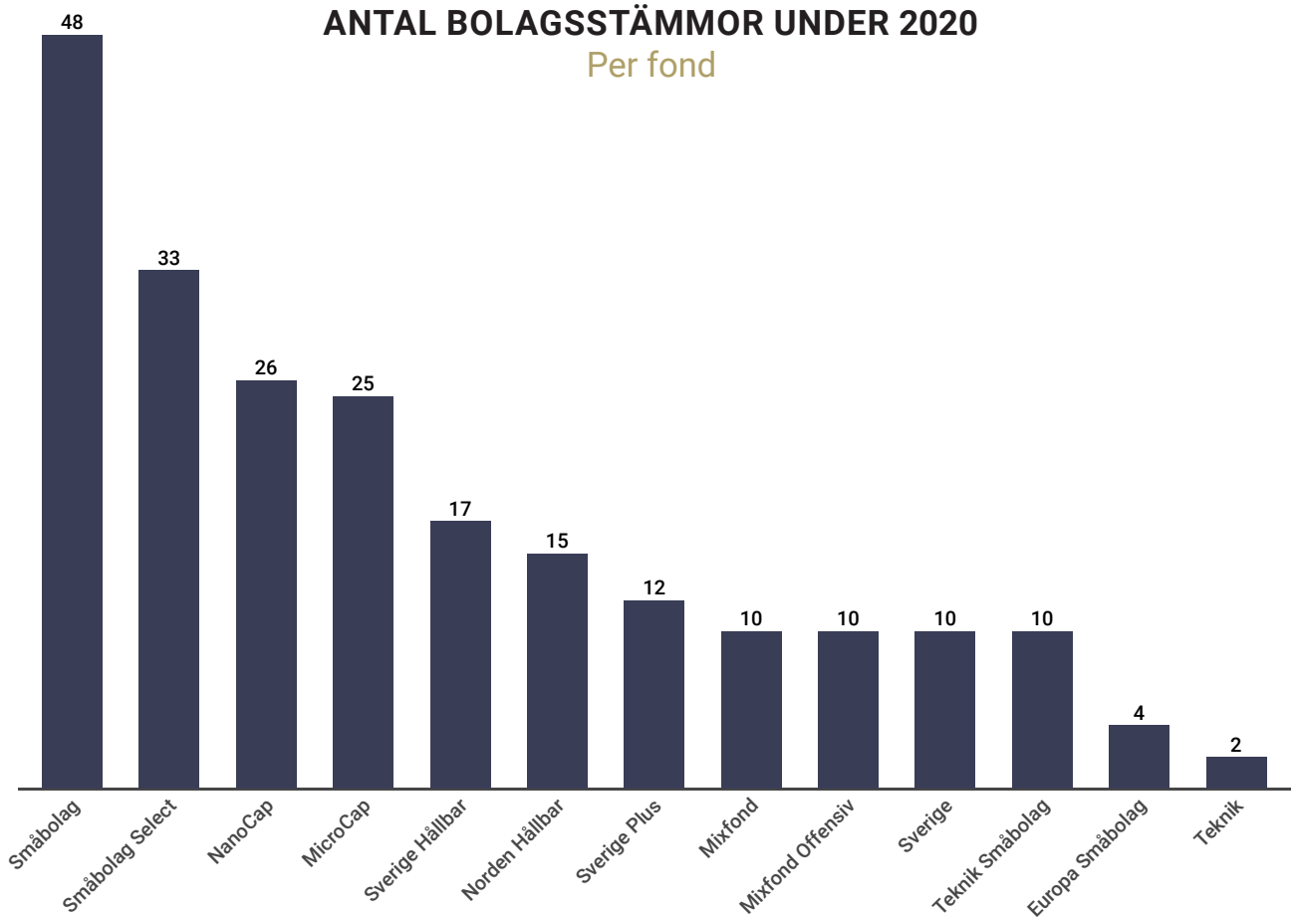

BOLAG DÄR LANNEBO FÖRETRÄTT SINA ANDELSÄGARE GENOM DELTAGANDE VID BOLAGSSTÄMMOR UNDER 2020:

Absolent Group • Adapteo • Addlife • Addnode • Addtech • Alimak • Alm. Brand • Ambea • Balco Group • Beijer Ref • Bergman & Beving • Biotage • Bonava • Bravida • Brdr. Hartmann • BTS Group • Bufab • Bulten • Bygghemma • Castellum • Cavotec • Christian Berner Tech Trade • Concentric • CTT Systems • Duni • Electrolux *extrastämma* • Elekta • Fagerhult • Hanza • Harvia • Hexpol • HiQ International • Holmen • Huhtamäki • Humana • Husqvarna • Instalco Intressenter • Intrum • JM *extrastämma* • Lagercrantz • Lindab • Malmbergs Elektriska • MedCap • Micro Systemation • Midsona B • MTG B • Mycronic • NCC • Nederman • NENT Group • Net Insight • Nobia • Nolato • OEM International • Pandox • Recipharm • Rejlers • RTX • SBanken • Securitas • SP Group • Stille • Sweco *extrastämma* • Swedbank • Systemair • TCM Group • Terveystalo • Thule Group • Tikkurila • Trelleborg • Vaisala • VBG • Veoneer • Vitrolife • Xvivo Perfusion • Össur

Valberedningar

Det är valberedningen som utvärderar befintlig styrelse och lägger fram förslag på styrelseordförande och övriga styrelseledamöter till årsstämman. Vi deltar i valberedningen där vi är en av de största ägarna, vilket vi är i ungefär 30 bolag årligen.

ANTAL VALBEREDNINGAR SÄSONGEN 2020/2021

Per fond

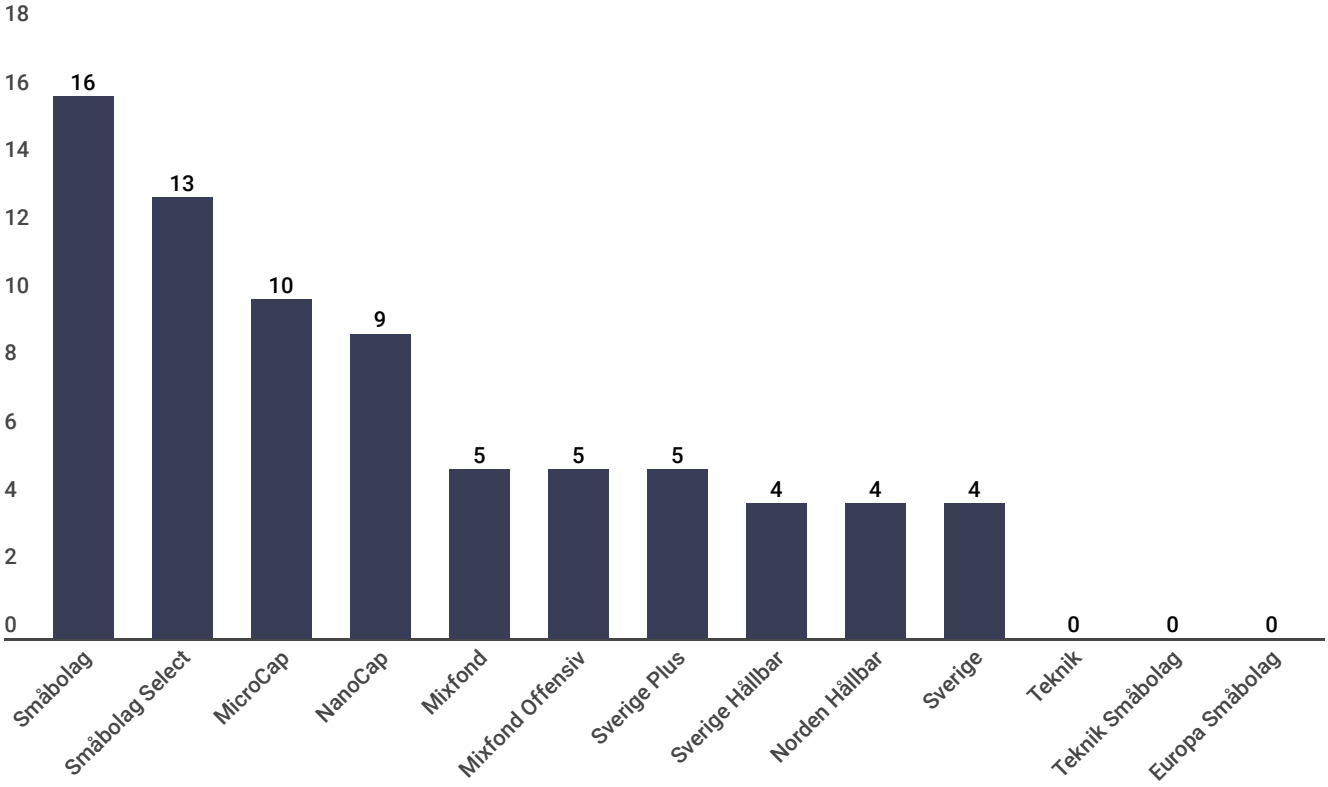

Lannebo är det svenska fondbolag som deltar i flest antal valberedningar i förhållande till förvaltat kapital.

Koldioxidavtryck

Koldioxidavtrycket visar en ögonblicksbild av fondernas exponering mot koldioxidintensiva bolag och branscher. Ett lågt tal innebär att fonden i större utsträckning har investerat i bolag med en verksamhet som har låga utsläpp i förhållande till sina intäkter.

KOLDIOXIDAVTRYCK PER FOND (2020-12-31)

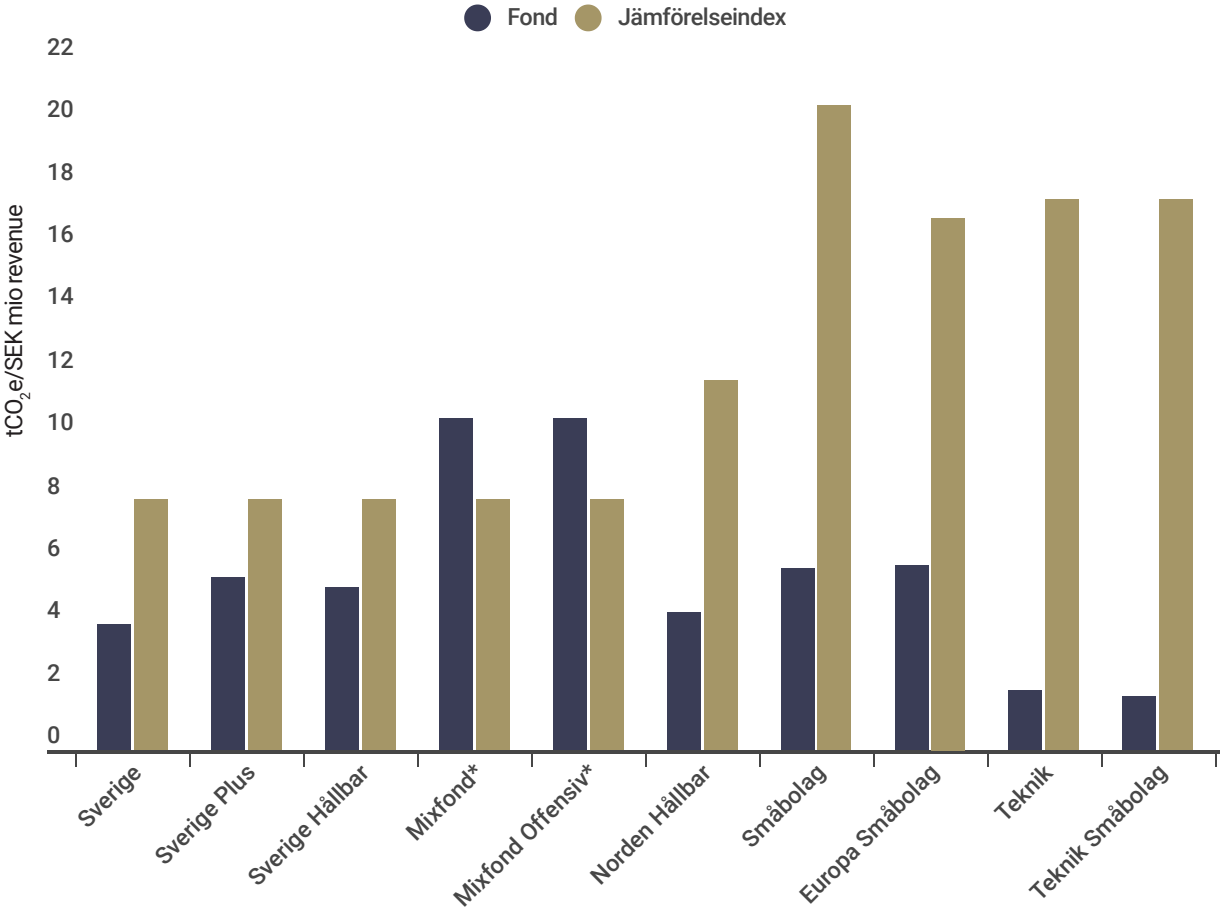

Olika branscher har olika mängd utsläpp av naturliga skäl – ett tillverkande bolag har högre utsläpp än ett mjukvarubolag. Att det kan skilja mycket mellan olika fonder är alltså ett naturligt inslag beroende på vilken branschexponering fonden har. Det värdefulla med måttet är att det ger oss som förvaltare en uppfattning om storleken på finansiella riskerna kopplade till koldioxidintensiva företag, exempelvis prisförändringar på utsläppsrätter. Koldioxidavtrycksmåttet är således inte ett mått på hur klimatsmart en fond är och inte heller är det ett mått på fondinnehavens förmåga att minska sina utsläpp över tid.

Koldioxidavtrycket visar en ögonblicksbild av hur portföljens koldioxidavtryck ser ut. Beräkningarna är inte heltäckande och indirekta utsläpp omfattas inte. Måttet säger ingenting om hur portföljen bidrar till ett koldioxidsnålt samhälle. Mer information om måttet går att läsa här.

**Gäller endast aktieandelen då Lannebo Mixfond och Lannebo Mixfond Offensiv är blandfonder. Notera att för Lannebo Mixfond är täckningsgraden endast 64,3 procent.*

Valberedningar

Hos Lannebo är det fondförvaltarna som är ledamöter i valberedningar med några få undantag. Anledningen är att vi anser att ägarstyrningsfrågan är en naturlig del av förvaltningen. Inför stämmosäsongen 2021 medverkade Lannebo i valberedningar i följande bolag.

Addtech	Lagercrantz
Alimak	Lindab
Balco	Midsona
Bergman & Beving	NCC
Bonava	Nederman
Bravida	Net Insight
Bufab	Nobia
Bulten	Nolato
Cavotec	Securitas
Christian Berner Tech Trade	SSAB
Concentric	Stille
Fagerhult	Trelleborg
Hexpol	VBG Group
Huhtamäki	

Ägandeprocess

134 st under 2020

89 st under 2020

27 st under 2020

1. LÖPANDE BEVAKNING

Förvaltarnas dagliga arbete med att bevaka händelser i innehaven och i marknaden.

2. KONTINUERLIG DIALOG

Förvaltarna träffar de flesta portföljbolagen flera gånger per år.

3. HÅLLBARHETSMÖTEN

Dedikerade hållbarhetsmöten med bolagsledningar i utvalda portföljbolag samt löpande aktiva hållbarhetsdialoger.

4. VALBEREDNINGAR

Lannebo är en stor ägare i många svenska bolag. Där vi får möjlighet att delta i valberedningen tar vi den, utan undantag.

5. BOLAGSSTÄMMOR

Vi röstar årligen på bolagsstämmor i drygt 60 procent av vårt förvaltade kapital.

6. INCITAMENT

Hållbarhetsintegrering är en del av förvaltarnas rörliga ersättning.

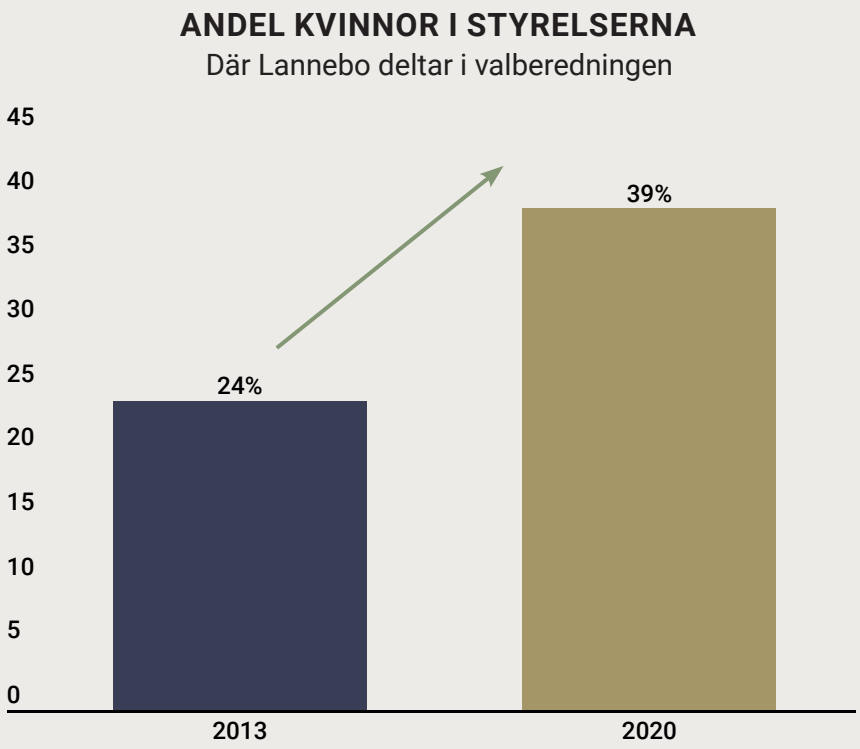

Lannebo bidrar till mer jämställda styrelser

DET ÄR INGET SNACK OM att jämställdhet är en viktig faktor. Gång på gång visar studier att bolag med mer jämställd ledning har högre sannolikhet för värdeskapande och högre rörelsemarginal. McKinseys studie *"Delivering through Diversity"* visar exempelvis att sannolikheten för överavkastning är hela 21 procent för mer jämställda bolag. Det är således finansiellt dumdristigt att inte arbeta för jämställdhet i ledande positioner.

Lannebo arbetar aktivt för att driva på jämställdhetsarbetet i svenska börsbolag. Det gör vi bland annat genom att delta i bolagens valberedning där vår långa erfarenhet har gjort att vi skaffat oss en god tillgång till kvalificerade ledamöter samt en god kunskap om vad som krävs för att en styrelse ska vara framgångsrik.

År 2013 satte vi ett internt jämställdhetsmål för styrelserna i de bolag där vi deltar i valberedningen. Målet var att det minst representerade könet ska utgöra cirka 40 procent senast år 2020. Varför det inte sattes till 50 procent beror på att antalet styrelsemedlemmar i stort sett alltid är ett ojämnt antal. Efter drygt sju år kan vi konstatera att vårt arbete har varit framgångsrikt. Andelen kvinnliga styrelseledamöter i bolagen där vi deltar i valberedningen uppgick 2020 till 39,1 procent. Detta är att jämföra med börsen som helhet där andelen kvinnliga styrelseledamöter uppgår till 34,7 procent.

Våra fonder

Lannebo är ett oberoende fondbolag med drygt 85 miljarder kronor under förvaltning. Samtliga Lannebos fonder är äkta aktivt förvaltade med målet att uppnå bästa möjliga riskjusterade avkastning för andelsägarna.

LANNEBO SVERIGE HÅLLBAR

En aktivt förvaltad aktiefond som huvudsakligen placerar i aktier på den svenska börsen. Lannebo Sverige Hållbar följer särskilda hållbarhetskriterier i sina placeringar och väljer aktivt in bolag med hållbarhet som urvalskriterie. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil

Vi väljer bolag utifrån en noggrann analys som baseras på vår egen kunskap och återkommande möten med bolagen. Målsättningen är att hitta företag som bidrar till en mer hållbar värld och över tid ger en hög riskjusterad avkastning.

Charlotta Faxén

Peter Lagerlöf

STARTDATUM: 2010-10-01

FONDFÖRMÖGENHET: 2 116 mkr

FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%

RISK: 6/7

Läs mer om **Lannebo Sverige Hållbar**.

*"Vårt mål är att **förstå alla fondens innehav** i detalj för att undvika onödiga risker."*

LANNEBO NORDEN HÅLLBAR

En aktivt förvaltad aktiefond som placerar i börsnoterade bolag i Norden. Lannebo Norden Hållbar följer särskilda hållbarhetskriterier i sina placeringar och väljer aktivt in bolag med hållbarhet som urvalskriterie. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Genom analys och urval fattar fondens förvaltare aktiva investeringsbeslut. Fokus läggs på varje enskild investering och dess långsiktiga möjligheter framöver. Aktiens värdering är också central i investeringsbeslutet. Vi gillar bolag med försäljningstillväxt, såväl organisk som förvärvad och som har tillräckligt starka kassaflöden som räcker till både utdelningar och förvärv.

Charlotta Faxén

Peter Lagerlöf

STARTDATUM: 2018-06-14
FONDFÖRMÖGENHET: 190 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%
RISK: 6/7
Läs mer om **Lannebo Norden Hållbar**.

*"Vi väljer att investera i bolag där vi ser **hög potential på lång sikt**, till en rimlig risknivå."*

LANNEBO SUSTAINABLE CORPORATE BOND

En aktivt förvaltad räntefond som huvudsakligen investerar i företagsobligationer utgivna av företag i Norden och till viss del i övriga Europa. Lannebo Sustainable Corporate Bond investerar i gröna obligationer, obligationer utgivna av företag som bedöms vara hållbara eller som producerar varor eller tjänster som syftar till att lösa hållbarhetsutmaningar. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Varje investering utvärderas enskilt och vi investerar enbart i obligationer utgivna av företag vars affärsmodell och ledning vi är väl förtrogna med. Vi bygger en väl sammansatt fond av företagsobligationer från olika sektorer och geografier med såväl börsnoterade som onoterade bolag. Vi köper obligationer utgivna av stabila bolag med starka balansräkningar. Målsättningen är att fonden ska generera en stabil avkastning över tid.

Katarina Carlsson

Karin Haraldsson

STARTDATUM: 2020-02-18
FONDFÖRMÖGENHET: 103 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 0,9%
RISK: 3/7
Läs mer om **Lannebo Sustainable Corporate Bond**.

LANNEBO CORPORATE BOND

En aktivt förvaltad räntefond som huvudsakligen investerar i företagsobligationer utgivna av företag i Norden med tonvikt på Sverige. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Varje investering utvärderas enskilt och vi investerar enbart i obligationer utgivna av företag som vi är väl förtrogna med. Vi bygger en väl sammansatt fond av företagsobligationer från olika sektorer, geografier och med olika riskprofil. Vi köper obligationer utgivna av stabila bolag med starka balansräkningar. Målsättningen är att fonden ska generera en stabil avkastning över tid.

Katarina Carlsson

Karin Haraldsson

STARTDATUM: 2012-09-10
FONDFÖRMÖGENHET: 1 211 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 0,9%
RISK: 3/7
Läs mer om **Lannebo Corporate Bond**.

*”Vi investerar enbart i obligationer utgivna av företag som vi är **väl förtrogna med**."*

LANNEBO EUROPA SMÅBOLAG

En aktivt förvaltad aktiefond som investerar i små och medelstora bolag i Europa. De bolag som fonden investerar i får ha ett börsvärde som vid investeringstillfället uppgår till högst 5 miljarder euro eller motsvarande i annan valuta. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Genom analys och urval fattar vi aktiva placeringsbeslut. Fokus läggs på varje enskild investering i fonden och dess långsiktiga möjligheter framöver. Vi försöker undvika faktorer som endast påverkar aktiekurser kortsiktigt, vilket resulterar i att vi investerar i kvalitetsbolag där vi kan ha en kvalificerad åsikt om bolagets framtid och där värderingen är attraktiv.

Carsten Dehn

Ulrik Ellesgaard

STARTDATUM: 2016-10-17
FONDFÖRMÖGENHET: 1 350 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%
RISK: 6/7
Läs mer om **Lannebo Europa Småbolag**.

*”Vi försöker **undvika faktorer** som endast påverkar aktiekurser kortsiktigt"*

LANNEBO HIGH YIELD

En aktivt förvaltad räntefond som huvudsakligen investerar i högavkastande företagsobligationer främst i Norden. Med högavkastande obligationer avses obligationer utgivna av företag med lägre kreditvärdighet, även kallade *high yield*-obligationer. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Varje investering utvärderas enskilt och vi investerar enbart i obligationer utgivna av företag som vi är väl förtrogna med. Vi bygger en väl sammansatt fond av företagsobligationer från olika sektorer, geografiska områden och riskprofiler. Vi undviker obligationer utgivna för specifika projekt och av bolag med en alltför hög skuldsättning. Målsättningen är att fonden ska generera en stabil avkastning över tid.

Katarina Carlsson

Karin Haraldsson

STARTDATUM: 2015-01-30
FONDFÖRMÖGENHET: 924 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 0,9%
RISK: 4/7
Läs mer om **Lannebo High Yield**.

LANNEBO KOMPLETT

En aktivt förvaltad fondandelsfond som placerar i ett urval av Lannebo aktie- och räntefonder. Fördelningen mellan aktie- och räntefonder och ett aktivt urval av fonder inom respektive kategori ska möjliggöra en balanserad risknivå som understiger risknivån för aktiemarknaden som helhet och samtidigt överstiger risknivån för räntemarknaden som helhet. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Genom analys och urval fattar fondens förvaltare aktiva placeringsbeslut och allokerar mellan olika aktie- och räntefonder. Den geografiska fördelningen baseras på konjunktursyn samt potentialen på respektive marknad. Målsättningen är att uppnå en bra långsiktig avkastning med balanserad risknivå.

Peter Lagerlöf

Karin Haraldsson

STARTDATUM: 2014-03-17
FONDFÖRMÖGENHET: 117 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%
RISK: 4/7
Läs mer om **Lannebo Komplett**.

LANNEBO MICROCAP

En aktivt förvaltad aktiefond som investerar i små bolag i Norden med tonvikt på Sverige. De bolag som fonden investerar i får ha ett börsvärde som uppgår till högst 0,1 procent av den svenska aktiemarknadens totala börsvärde vid investeringstillfället. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Vårt mål är att skapa högsta möjliga avkastning till ett rimligt risktagande. Värdet för oss som aktieägare skapas över tid i de företag vi investerar i. Vi gör vår egen analys och fokuserar på företagsanalysen. Vi gör en bedömning av bolagens möjlighet att växa, generera kassaflöde och skapa avkastning på kapitalet samt de risker som finns. Vi ställer aktiens värdering i relation till framtida potential och risk. Vi föredrar rimligt värderade aktier i bolag med hållbara affärsmodeller där vi kan skaffa oss en uppfattning om den framtida utvecklingen. Vi vill ha en koncentrerad portfölj där varje innehav har stor betydelse för fondens utveckling och där vår egen analys blir viktig. Vi är engagerade ägare eftersom vi är övertygade om att detta kan skapa värde.

Johan Lannebo

Claes Murander

STARTDATUM: 2007-02-01
FONDFÖRMÖGENHET: 4 636 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 2,0%
RISK: 6/7
Läs mer om **Lannebo MicroCap**.

*”Vi investerar i bolag som har **starka finanser** och företagsledningar som vågar."*

LANNEBO MIXFOND

En aktivt förvaltad blandfond som huvudsakligen investerar i svenska aktier och räntebärande värdepapper. Till skillnad från många andra blandfonder kan Lannebo Mixfond investera upp till 100 procent i aktier men har även möjlighet att gå ur aktiemarknaden helt. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Vi beslutar hur stor aktie- respektive ränteandelen i fonden ska vara beroende på vår syn på aktiemarknaden. En gemensam nämnare för bolag vi föredrar att investera i är de som över tid ökar försäljningen, antingen via marknadstillväxt eller via förvärv. Bolag med starka balansräkningar och goda kassaflöden ger möjlighet till höga aktieutdelningar samt innebär låg kreditrisk vid investeringar i obligationer. Genom att aktivt växla mellan aktier och räntor samt ett aktivt bolagsval är vårt mål att fonden ska generera god avkastning över tid.

Charlotta Faxén

Peter Lagerlöf

STARTDATUM: 2000-08-04
FONDFÖRMÖGENHET: 11 348 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%
RISK: 5/7
Läs mer om **Lannebo Mixfond**.

LANNEBO MIXFOND OFFENSIV

En aktivt förvaltad blandfond. Placeringarna i börsnoterade aktier uppgår till mellan 50 och 100 procent av tillgångarna, medan placeringarna i räntebärande värdepapper kan uppgå till högst 50 procent av tillgångarna. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil

Fonden förvaltas utifrån Lannebos investeringsfilosofi om aktiv förvaltning. Det innebär att vi fokuserar på fundamental bolagsanalys och värdering av enskilda aktier i bolag vars affärsmodeller vi förstår. Vi beslutar hur stor aktie- respektive ränteandelen i fonden ska vara beroende på vår aktiemarknadssyn, därefter väljer vi ut de bolag vi vill investera i. Ett exempel på karaktärsdrag som vi föredrar hos bolag är möjligheten att öka försäljningen, antingen via marknadstillväxt eller via förvärv.

Charlotta Faxén

Peter Lagerlöf

STARTDATUM: 2013-05-16

FONDFÖRMÖGENHET: 1 756 mkr

FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%

RISK: 6/7

Läs mer om **Lannebo Mixfond Offensiv**.

*"Vi föredrar bolag som kan **öka försäljningen**, antingen via marknadstillväxt eller förvärv."*

LANNEBO NANOCAP

En aktivt förvaltad aktiefond som investerar i små bolag i Norden med tonvikt på Sverige. De bolag som fonden investerar i får ha ett börsvärde som uppgår till högst 0,05 procent av den svenska aktiemarknadens totala börsvärde vid investeringstillfället. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil

Vårt mål är att skapa högsta möjliga avkastning till ett rimligt risktagande. Vi gör vår egen analys och fokuserar på företagsanalysen. Vi gör en bedömning av bolagens möjlighet att växa, generera kassaflöde och skapa avkastning på kapitalet samt de risker som finns. Vi ställer aktiens värdering i relation till framtida potential och risk. Vi föredrar rimligt värderade aktier i bolag med hållbara affärsmodeller där vi kan skaffa oss en uppfattning om den framtida utvecklingen. Vi vill ha en koncentrerad portfölj där varje innehav har stor betydelse för fondens utveckling och där vår egen analys blir viktig. Vi är engagerade ägare eftersom vi är övertygade om att detta kan skapa värde.

Johan Lannebo

Claes Murander

STARTDATUM: 2016-05-31

FONDFÖRMÖGENHET: 2 066 mkr

FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,0% + 20% rörlig avgift på ev. överavkastning

RISK: 5/7

Läs mer om **Lannebo NanoCap**.

LANNEBO RÄNTEFOND KORT

En aktivt förvaltad räntefond vars innehav har en genomsnittlig löptid på 0-2 år. Lannebo Räntefond Kort investerar i svenska räntebärande värdepapper främst utgivna av företag men kan även placera i räntebärande värdepapper utgivna av stat eller kommun samt i penningmarknadsinstrument, alla med hög kreditvärdighet. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Varje investering utvärderas enskilt och vi investerar enbart i räntebärande värdepapper utgivna av företag som vi är väl förtrogna med. Vi bygger en väl sammansatt fond av värdepapper med hög kreditvärdighet från olika sektorer och med olika riskprofil. Vi letar investeringar i stabila bolag med starka balansräkningar. Målsättningen är att fonden till en låg risk ska generera en konkurrenskraftig avkastning över tid.

Katarina Carlsson

Karin Haraldsson

STARTDATUM: 2001-11-12
FONDFÖRMÖGENHET: 3 813 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 0,2%
RISK: 2/7
Läs mer om **Lannebo Räntefond Kort**.

LANNEBO SMÅBOLAG

En aktivt förvaltad aktiefond som investerar i små och medelstora bolag i Norden med tonvikt på Sverige. De bolag som fonden investerar i får ha ett börsvärde som uppgår till högst 1 procent av den svenska aktiemarknadens totala börsvärde vid investeringstillfället. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Vi lägger stort fokus på varje enskild investering i fonden och dess långsiktiga möjligheter. Vi försöker undvika faktorer som endast påverkar aktiekurser kortsiktigt, vilket resulterar i att vi investerar i kvalitetsbolag där vi kan ha en kvalificerad åsikt om bolagets framtid och där värderingen är attraktiv. Målsättningen är att fonden med ett väl avvägt risktagande ska ge en bättre avkastning än liknande fonder.

Johan Ståhl

Hjalmar Ek

STARTDATUM: 2000-08-04
FONDFÖRMÖGENHET: 33 366 mkr
FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%
RISK: 6/7
Läs mer om **Lannebo Småbolag**.

*”Vårt mål är att **förstå alla fondens innehav** i detalj för att undvika onödiga risker."*

LANNEBO SMÅBOLAG SELECT

En aktivt förvaltad aktiefond som placerar i små och medelstora bolag i Norden med tonvikt på Sverige. De bolag som fonden investerar i får ha ett börsvärde som uppgår till högst 1 procent av den svenska aktiemarknadens totala börsvärde vid investeringstillfället. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Vi vill skapa en god riskjusterad avkastning. För att uppnå detta har vi stort fokus på varje enskild investering i fonden. För att uppskatta ett företags framtida förutsättningar bedömer vi dess affärsmodell, marknadsposition, risker och utvecklingsmöjligheter. När det gäller värdering av företaget beaktar vi bland annat finansiell ställning och historisk resultatutveckling. Vi fokuserar på vad som är viktigt för bolaget och dess långsiktiga utveckling och undviker faktorer som endast påverkar aktiekursen kortsiktigt. Målsättningen är att fonden med ett väl avvägt risktagande ska ge en bättre avkastning än liknande fonder.

Mats Gustafsson

Hjalmar Ek

STARTDATUM: 2000-10-31

FONDFÖRMÖGENHET: 3 334 mkr

FÖRVALTNINGSAVGIFT: 0,7% + 20% rörlig avgift på ev. överavkastning

RISK: 6/7

Läs mer om **Lannebo Småbolag Select**.

*”Varje placering ska kvalificera sig på **egna meriter**.”*

LANNEBO SVERIGE

En aktivt förvaltad aktiefond som investerar på den svenska aktiemarknaden. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Strategin i förvaltningen grundar sig på kunskap om bolagen och värdeinriktad aktieanalys. En investering baseras på vår uppfattning om det långsiktiga företagsvärdet. Återkommande karaktär hos bolagen är starka balansräkningar, goda kassaflöden och ledande marknadspositioner. Målsättningen är att fonden med ett väl avvägt risktagande ska ge en bättre avkastning än liknande fonder. Antalet innehav i fonden varierar normalt mellan 20 till 30 bolag.

Martin Wallin

Robin Nestor

STARTDATUM: 2000-08-04

FONDFÖRMÖGENHET: 3 356 mkr

FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%

RISK: 6/7

Läs mer om **Lannebo Sverige.**

*”Långsiktighet och riskmedvetenhet skapar **stora värden över tid**.”*

LANNEBO SVERIGE PLUS

En aktivt förvaltad aktiefond som huvudsakligen placerar i aktier på den svenska börsen. I grunden påminner fonden om Lannebo Sverige men kan dessutom via blankningar och derivatinstrument addera korta positioner som balanseras av ytterligare långpositioner. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Strategin i förvaltningen grundar sig på kunskap om bolagen och värdeinriktad aktieanalys. Återkommande karaktär hos bolagen är starka balansräkningar, goda kassaflöden och ledande marknadspositioner. Målsättningen är att fonden med ett väl avvägt risktagande ska ge en bättre avkastning än liknande fonder. Fondens mer flexibla placeringsbestämmelser ger möjlighet att skapa extra avkastning utan att öka nettoexponeringen mot aktiemarknaden. Nettoexponeringen mot aktiemarknaden ligger mellan 90 och 100 procent. Antalet innehav i fonden varierar normalt mellan 25 till 35 bolag.

Martin Wallin

Robin Nestor

STARTDATUM: 2008-12-11

FONDFÖRMÖGENHET: 5 859 mkr

FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,0% + 20% rörlig avgift på ev överavkastning

RISK: 6/7

Läs mer om **Lannebo Sverige Plus.**

*”En investering baseras på vår uppfattning om det **långsiktiga företagsvärdet**."*

LANNEBO TEKNIK

En aktivt förvaltad aktiefond som investerar i tillväxtbranscher globalt med tonvikt på USA. Lannebo Teknik investerar efter tillväxtteman och söker stabila bolag med god vinstutveckling. Aktuella investeringsteman är till exempel hälsa, säkerhet, resurseffektivisering och digitalt innehåll. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil
Vi är övertygade om att teknisk utveckling kan lösa många av världens utmaningar och är nyckeln till en mer hållbar framtid. Vi söker bolag som skapar långsiktiga värden och istället för att fokusera på nästa kvartal fokuserar på nästa generation. De bolag vi investerar i är ledande, eller kan förväntas ta en ledande position, inom de tillväxtteman som identifierats. Inom varje tema söker vi bolag med stark konkurrenskraft, goda tillväxtmöjligheter och en modern syn på hållbarhet. Vidare lägger vi stort fokus på riskbedömning och investerar endast i bolag med en realistisk och attraktiv värdering. Vår process bygger på fundamental analys och vi investerar inte i rena förhoppningsbolag.

Johan Nilke

Helen Broman

STARTDATUM: 2000-08-04

FONDFÖRMÖGENHET: 6 956 mkr

FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%

RISK: 6/7

Läs mer om **Lannebo Teknik**.

*"Vi fokuserar på vad som är viktigt för bolaget och dess **långsiktiga utveckling**."*

LANNEBO TEKNIK SMÅBOLAG

En aktivt förvaltad aktiefond som investerar i teknikdrivna tillväxtföretag med ett börsvärde under 5 miljarder amerikanska dollar. Lannebo Teknik Småbolag har en tematisk strategi och inga geografiska begränsningar utan kan investera i intressanta bolag var som helst i världen. Fonden investerar inte i tobak, cannabis, alkohol, spel, pornografi, vapen, fossila bränslen eller bolag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella konventioner. Detaljerad information finns på lannebo.se.

Förvaltarstil

Vi är övertygade om att teknisk utveckling kan lösa många av världens utmaningar och är nyckeln till en mer hållbar framtid. Vi söker bolag som skapar långsiktiga värden och istället för att fokusera på nästa kvartal fokuserar på nästa generation. De bolag vi investerar i är ledande, eller kan förväntas ta en ledande position, inom de tillväxtteman som identifierats. Inom varje tema söker vi bolag med stark konkurrenskraft, goda tillväxtmöjligheter och en modern syn på hållbarhet. Vidare lägger vi stort fokus på riskbedömning och investerar endast i bolag med en realistisk och attraktiv värdering. Vår process bygger på fundamental analys och vi investerar inte i rena förhoppningsbolag.

Johan Nilke

Helen Broman

STARTDATUM: 2019-11-07

FONDFÖRMÖGENHET: 1 100 mkr

FÖRVALTNINGSAVGIFT: 1,6%

RISK: 6/7

Läs mer om **Lannebo Teknik Småbolag.**

*"Vi är övertygade om att **teknisk utveckling är nyckeln** till en mer hållbar framtid."*

Vårt fondutbud

Fond	Riskklass	Placeringsområde	Strategi
Aktiefonder			
Lannebo Europa Småbolag	6	Europeiskt	Small cap
Lannebo Norden Hållbar	6	Nordiskt	All cap
Lannebo NanoCap	5	Svenskt/nordiskt	Nano cap
Lannebo MicroCap	6	Svenskt/nordiskt	Micro cap
Lannebo Småbolag	6	Svenskt/nordiskt	Small/mid cap
Lannebo Småbolag Select	6	Svenskt/nordiskt	Small/mid cap
Lannebo Sverige	6	Svenskt/nordiskt	All cap
Lannebo Sverige Plus	6	Svenskt/nordiskt	All cap
Lannebo Sverige Hållbar	6	Svenskt/nordiskt	All cap
Lannebo Teknik	6	Global tech	All cap
Lannebo Teknik Småbolag	6	Global tech	Small cap
Blandfonder			
Lannebo Komplett	4	Svenskt/globalt	Fond-i-fond
Lannebo Mixfond	5	Svenskt/globalt	All cap
Lannebo Mixfond Offensiv	5	Svenskt/nordiskt	All cap
Företagsobligationsfonder			
Lannebo Corporate Bond	3	Svenskt/nordiskt	IG + High yield
Lannebo High Yield	4	Svenskt/nordiskt	High yield
Lannebo Räntefond Kort	2	Svenskt	Investment grade
Lannebo Sustainable Corporate Bond	3	Svenskt/europeiskt	IG+ High yield

Vill du veta mer om våra fonder? Läs mer på lannebo.se eller kontakta oss på 08-5622 5222.

LANNEBO

Lannebo Fonder AB
Box 7854, 103 99 Stockholm
Besöksadress: Kungsgatan 5

Tel: +46 (0)8-5622 5200
Tel kundservice: +46 (0)8-5622 5222
Fax: +46 (0)8-5622 5252

info@lannebo.se
www.lannebo.se
Org nr: 556584-7042